

RAPORT Z WIZYTACJI

(profil praktyczny)

**dokonanej w dniach 20-21.01 2018 na kierunku turystyka i
rekreacja prowadzoną na Wydziale Społeczno – Ekonomicznym**

Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku.....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	12
Dobre praktyki	12
Zalecenia	12
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	13
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	13
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	23
Zalecenia:	23
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	24
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	24
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27
Dobre praktyki	27
Zalecenia	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
Dobre praktyki	30
Zalecenia	30
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	31
Zalecenia	31
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	31
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6 -	31
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	32

Zalecenia	33
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	35
Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron	38
Dobre praktyki	39
Zalecenia	39
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	39
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Janusz Iskra, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Agata Niemczyk, ekspert PKA
2. dr Mariusz Pocięcha, członek PKA
3. mgr Łukasz Łukomski, ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
4. Paweł Adamiec - ekspert ds. studenckich
5. Paweł Nowak - ekspert z grona pracodawców

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja” prowadzonym na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Poprzednio dokonano oceny w roku akademickim 2011/2012, przyznając ocenę pozytywną (Uchwała Nr 953/2011 Prezydium PKA z dnia 20 października 2011 r.). W uchwale zalecono ustabilizowanie minimum kadrowego oraz dalsze doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez władze Wydziału. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału, dalszy przebieg wizytacji odbywał się zgodnie z ustalonym harmonogramem. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania ze studentami, pracownikami Wydziału, z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości kształcenia, za prowadzenie kierunku studiów, za zadania biura karier i promocji uczelni, praktyki, a także z przedstawicielami Samorządu Studentów. Ponadto dokonano przeglądu wybranych prac dyplomowych i etapowych, przeprowadzono hospitację zajęć oraz dokonano przeglądu bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w procesie dydaktycznym. Przed zakończeniem wizytacji dokonano oceny stopnia spełnienia kryteriów, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu oraz eksperci poinformowali władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Turystyka i rekreacja	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil kształcenia	Praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	Obszar nauk przyrodniczych Obszar nauk społecznych Obszar nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz. U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk biologicznych, dziedzina nauk o Ziemi (ekologia, ochrona środowiska, geografia, biologia) dziedzina nauk społecznych, dziedzina nauk ekonomicznych (nauki o zarządzaniu, psychologia, ekonomia, finanse, prawo) dziedzina nauk o zdrowiu, dziedzina nauk o kulturze fizycznej.	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	6 semestrów 188 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych / liczba godzin praktyk	3 miesiące/ 12/tygodni/360h	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	turystyka międzynarodowa; menager hotelarstwa spa & wellnes	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Licencjat	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	8	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	103	83
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	1900	1378

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	Częściowa
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	Częściowa
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	Częściowa
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	Zadowalająca

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Prace rozwojowe w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1. Zakładana przez Władze Wydziału Ekonomiczno-Społecznego w Wyższej Szkole Handlu i Usług w Poznaniu koncepcja kształcenia obejmuje przede wszystkim kształcenie studentów wg klasycznego, opartego na nieobowiązujących już standardach kształcenia, programu, który pozwala osiągnąć zakładane efekty kształcenia w jednej z dwóch oferowanych specjalności. Absolwent kierunku turystyka i rekreacja WSHiU w Poznaniu może ukończyć studia stacjonarne lub niestacjonarne jako licencjat z ze specjalnością menager hotelarstwa spa & wellnes lub ze specjalnością turystyka międzynarodowa. Tradycje, a w tym wieloletnie doświadczenia Wielkopolskiego Zrzeszenia Handlu i Usług, które było głównym inicjatorem utworzenia w 1997 roku Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu, w znaczącym stopniu wpłynęły na sformułowanie Misji i Strategii rozwoju Uczelni. W treści dokumentu pt. Misja i strategia rozwoju Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu na lata 2012-2016, który stanowi załącznik do *Uchwały nr 05/2012 Senatu WSHiU z dnia 16.02.2012 roku*, Władze Uczelni zakładały, że kształcenie na kierunkach realizowanych w WSHiU ma mieć ścisły związek z praktyką realizowaną na współczesnym rynku pracy i ma wyposażać absolwentów w specjalistyczną wiedzę i umiejętności zawodowe, oraz niezbędne kompetencje społeczne, wśród których istotne miejsce zajmuje idea etosu zawodu kupieckiego. W celu realizacji tej misji, Władze WSHiU starają się podejmować współpracę w procesie dydaktycznym wyłącznie z najlepszymi wykładowcami oraz wybitnymi praktykami lokalnego rynku gospodarczego. Należy podkreślić, że mottem Uczelni są słowa, w myśl których „*Uczymy się nie dla szkoły, lecz dla życia*” i w związku z tym, kadra dydaktyczna zatrudniona na Wydziale Społeczno-Ekonomicznym w WSHiU podejmuje starania, aby kształcenie miało wymiar praktyczny i odzwierciedlało aktualne trendy na rynku pracy. Zaprezentowana przez Władze Wydziału, na spotkaniu z ZO PKA, koncepcja kształcenia ogólnie była spójna z celami strategicznymi jakie Uczelnia przyjęła w 2012 roku. Mianowicie Władze Wydziału i Uczelni zakładały 4 główne cele: *1. Rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty kształcenia oraz ciągle podnoszenie jej jakości i użyteczności na rynku pracy z uwzględnieniem kształcenia ustawicznego w różnych formach i stopniach; 2. Wysoka aktywność nauczycieli akademickich i studentów; 3. Sprawne i skuteczne zarządzanie uczelnią wspomagające działalność edukacyjną oraz badawczą i innowacyjną; 4. Rozwój współpracy z otoczeniem.*

W zakresie realizacji celu nr 1, ZO PKA stwierdza, że Uczelnia: rozwija różne formy kontaktu z młodzieżą ponadgimnazjalną w celu zachęcenia jej do studiowania w WSHiU - pracownicy Wydziału i Uczelni promują kierunek w trakcie licznych wyjazdów do szkół na terenie Wielkopolski; współpracuje z organizacjami polonijnymi w celu pozyskiwania kandydatów na studia realizowane w języku polskim - pracownicy Wydziału i Uczelni promują Uczelnię i kierunek na targach branżowych, seminariach i spotkaniach

realizowanych w różnych miastach Ukrainy; wprowadza nowe formy studiów podyplomowych - Uczelnia przygotowała w bieżącym roku akademickim 17 ofert edukacyjnych w zakresie studiów podyplomowych; wspiera współpracę z organizacjami społecznymi i stowarzyszeniami na lokalnym rynku pracy - aktualnie Wydział współpracuje, między innymi z *Naczelną Radą Zrzeszeń Handlu i Usług w Warszawie, Wielkopolskim Zrzeszeniem Handlu i Usług, Regionalnym Centrum Szkolenia Administracji, Międzynarodowymi Targami Poznańskimi, Kupcem Poznańskim S.A., Wojewódzkim Urzędem Pracy, Powiatowym Urzędem Pracy, Fundacją Edukacji Przedsiębiorczości* oraz wspiera działalność ruchu studenckiego, w tym masowy i wyczynowy sport akademicki - potwierdzają to liczne udziały studentów WSHiU w Akademickich Mistrzostwach Polski, a nawet na arenach międzynarodowych (*brązowy medal w 2016 roku na TAGB Welsh Taekwondo Championships Magdaleny Lipowskiej, studentki WSHiU w Poznaniu*).

ZO PKA, analizując działania Uczelni dotyczące realizacji celu nr 2, stwierdził, że: akademicy, uczestniczący w procesie kształcenia na ocenianym kierunku, aktywnie publikowali w latach 2013 – 2017, różnego rodzaju artykuły o tematyce związanej z turystyką i rekreacją, w Zeszytach Naukowych Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu. Publikacje te były i są wykorzystywane w trakcie realizacji programu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Na szczególną jednak uwagę zasługują, stwierdzone przez ZO PKA, uchybienia w zakresie realizacji celu nr 3, które wskazują, że: Władze Uczelni i Wydziału w nieprawidłowy sposób dostosowały wewnętrzne przepisy Uczelni do zmieniającej się rzeczywistości szkolnictwa wyższego. Po pierwsze, brak jest w Uczelni aktualnej Strategii i Misji Uczelni (zaprezentowany do analizy dokument utracił ważność z dniem 1 stycznia 2017 roku). W związku z tym nie można ocenić zgodności realizowanej koncepcji kształcenia na kierunku ze Strategią i Misją Uczelni oraz z potrzebami i oczekiwaniami rynku pracy oraz pracodawców. Po drugie, przyjęte w koncepcji kształcenia, *Uchwałą nr 10/2015 Senatu WSHiU z dnia 17 czerwca 2015 roku (!)*, efekty kształcenia dla kierunku turystyka i rekreacja, zostały opracowane zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego po uzyskaniu kwalifikacji pełnej na poziomie 4 – poziomy 6–8, czyli około 15 miesięcy później. Po trzecie, obowiązujący w Uczelni od 1 października 2015 roku Regulamin studiów, regulujący zakładaną koncepcję kształcenia, został przyjęty *Uchwałą nr 05/2016 Senatu WSHiU z dnia 15 lutego 2016 roku*. Wątpliwości budzi w tym przypadku zgodność dat na zaprezentowanych dokumentach. Po czwarte, Uczelnia od 2012 roku zakładała modernizację bazy dydaktycznej i badawczej w celu stworzenia warunków do nowoczesnego studiowania i prowadzenia badań naukowych oraz rozwój zasobów Biblioteki Głównej WSHiU w Poznaniu, a z oceny infrastruktury i bazy dydaktycznej przeprowadzonej przez ZO PKA wynika, że w Uczelni brak jest specjalistycznych pracowni do prowadzenia zajęć praktycznych z: fizjologii, pierwszej pomocy przedmedycznej, warsztatu obsługi klienta, ćwiczeń praktycznych z modułów specjalnościowych, pożądanego zaplecza rekreacyjno-sportowego dla studiujących w trybie niestacjonarnym oraz, że na terenie Uczelni funkcjonuje tylko i wyłącznie punkt biblioteczny, którego zasoby są ograniczone i na zawierają literatury podstawowej rekomendowanej przez dydaktyków w sylabusach. Wyżej wymienione przykłady,

stwierdzonej przez ZO PKA niezgodności, wskazują na brak konsekwencji Władz Uczelni w realizacji zakładanego w Strategii celu nr 3.

W realizacji zakładanego celu strategicznego nr 4 Uczelnia wykazuje relatywnie dużą aktywność. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przejawiała się w postaci licznych spotkań ze znaczącymi ludźmi z obszaru polityki i gospodarki. WSHiU odwiedzili, spotykając się ze studentami, między innymi: *Jarosław Gowin, Barbara Kudrycka, Donald Tusk, Bronisław Komorowski, Janusz Korwin-Mikke*, i inni. Ponadto, Uczelnia legitymuje się współpracą z licznymi instytucjami lokalnymi i krajowymi. Jak podaje Uczelnia, współpraca dotyczy umów z: *Akademią Ekonomiczną w Poznaniu* (obecnie - Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu), *Akademią Rolniczą w Poznaniu* (obecnie - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), *Poznańską Europejską Wyższą Szkołą Biznesu, Wyższą Szkołą Kultury Fizycznej i Turystyki im. H. Konopackiej w Pruszkowie, Międzynarodową Wyższą Szkołą Logistyki i Transportu we Wrocławiu, Wielkopolską Izbą Turystyczną, Kooperatywnym Instytutem Biznesu i Prawa w Kijowie, Fachhochschule Dresden Staatlich anerkannte Hochschule University of Applied Sciences, Połtawską Państwową Akademią Rolniczą, Połtawską Państwową Akademią Rolniczą, Wyższą Szkołą Kadr Menedżerskich w Koninie, Fundacją Promocji Mediacji i Edukacji Prawnej LEX NOSTRA, Towarzystwem Tłumaczy i Wykładowców Języka Migowego „GEST”*. Można powiedzieć, że zaprezentowana przez Władze Wydziału koncepcja kształcenia i opracowany na jej podstawie program kształcenia są adekwatne do zmieniających się wymogów rynku pracy. W opinii Władz Uczelni, w celu zachowania aktualności tej koncepcji i tego programu kształcenia, pracownicy Wydziału systematycznie starają się modyfikować treści przedmiotów dostosowując je do aktualnych doniesień naukowych z obszaru turystyki i rekreacji oraz do nowych trendów obserwowanych na rynku pracy. Jednak, w opinii ZO PKA, nie zawsze jest to widoczne, szczególnie w kontekście analizowanej literatury prezentowanej w sylabusach, która wskazuje, że można dokonać radykalnych uaktualnień. Mimo to, na podstawie rozmów ZO PKA z Władzami Uczelni lub pracownikami dydaktycznymi, można stwierdzić, że wszelkie działania na rzecz poprawy jakości kształcenia zmierzają do identyfikacji i wdrażania na Wydziale najlepszych i najnowszych wzorów w obszarze dydaktyki i praktyki, które są czerpane z obserwacji wybranych akademickich ośrodków krajowych, z których dla ocenianego Wydziału najważniejszym jest *Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu*. W najbliższym czasie Wydział planuje wprowadzić na ocenianym kierunku nowe oferty kształcenia specjalistycznego. Plan rozwoju - od nowego roku akademickiego 2018/2019- zaprezentowanej koncepcji kształcenia będzie obejmował między innymi takie nowe specjalności jak: *jeździectwo; hipoterapia; animacja czasu wolnego; dietetyka w turystyce i rekreacji*. Oceniając zaprezentowaną przez Władze Wydziału koncepcję kształcenia należy stwierdzić, że jest ona w swojej formie właściwa, ale wymaga radykalnego wsparcia poprzez uporządkowany zbiór dokumentów, który będzie stanowić wytyczne do przejrzystego i racjonalnego jej realizowania w zmieniającej się rzeczywistości. Władze Wydziału powinny uaktualnić koncepcję kształcenia dla ocenianego kierunku i niezwłocznie decyzją Senatu WSHiU wprowadzić ją w życie. Ponadto, ZO PKA uważa, iż zakładana do realizacji koncepcja kształcenia wymaga ciągłego merytorycznego doskonalenia, i w związku z tym powinna w większym zakresie uwzględniać inicjatywę interesariuszy zewnętrznych oraz bazować na systematycznej rozbudowie infrastruktury, ze szczególnym uwzględnieniem

obiektów (sal, pracowni) oraz Biblioteki, które stanowią podstawę realizacji zakładanej koncepcji kształcenia.

1.2. Kierunek „turystyka i rekreacja” na studiach o profilu praktycznym powinien w aspekcie naukowo-dydaktycznym pomagać rozwiązywać problemy organizacji aktywności turystyczno-rekreacyjnej. Analiza publikacji i działalności pozauczelnianej nauczycieli akademickich pozwoliła na wyodrębnienie kilku grup problematyki, ściśle powiązanych z potrzebami regionu. Najważniejsze z nich to:

- organizacja aktywnego wypoczynku, w tym aktywność fizyczna ludzi w różnym wieku; w tym zakresie publikacje i działania (m.in. współpraca z organizacjami wojskowymi) są zbieżne z przyjętymi efektami kształcenia,
- analiza infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym programów strategicznych obejmujących zagospodarowanie rekreacyjne wybranych miast regionu (współpraca m.in. z władzami miejskimi Poznania i Szczecina),
- społeczno-kulturowe aspekty współczesnej aktywności ruchowej (w tym turystyki sportowej, turystyki wydarzeń sportowych oraz analizy amatorskich imprez biegowych).

Problemy związane z lokalnym środowiskiem poruszane są na konferencjach i sympozjach naukowych, także z aktywnym uczestnictwem grup studenckich. W realizacji programu kształcenia pomagają także publikacje zamieszczane w uczelnianym czasopiśmie. Prace w nim umieszczane spełniają w wielu przypadkach kryterium praktyczne, uwzględniające możliwości nabywania przez studentów kompetencji zawodowych.

1.3. Opis zakładanych efektów kształcenia został zatwierdzony *Uchwałą nr 10/2015 Senatu WSHiU z dnia 17 czerwca 2015* i szczegółowo zaprezentowany w załączniku do tej uchwały. Opis ten zawiera 19 efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 14 efektów w zakresie umiejętności oraz 11 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Całość zestawionych do realizacji efektów kształcenia obejmuje trzy obszary kształcenia. Pierwszym jest obszar *nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej* z dziedziną nauk o kulturze fizycznej (50% ogółu przyjętych efektów kształcenia), drugim jest obszar *nauk społecznych*, z dziedzinami nauk społecznych i dyscypliną psychologia; dziedziną nauk ekonomicznych, z dyscyplinami: ekonomia, nauki o zarządzaniu i finanse oraz dziedziną nauk prawnych i dyscypliną: prawo (35% ogółu przyjętych efektów kształcenia), trzecim jest obszar *nauk przyrodniczych* z dziedziną nauk o Ziemi i dyscypliną geografia oraz dziedziną nauk biologicznych i dyscyplinami: ekologia, geografia i ochrona środowiska (15% ogółu przyjętych efektów kształcenia). Oceniając zestawione do realizacji kierunkowe efekty kształcenia stanowią zasób wiedzy dotyczącej: *miejsca turystyki i rekreacji w systemie nauk oraz relacji zachodzące pomiędzy turystką a różnymi dziedzinami nauk; wykorzystania potencjału przyrodniczego i walorów kulturowych regionu na potrzeby tworzenia przedsięwzięć związanych z zagospodarowaniem turystycznym i rekreacyjnym przestrzeni geograficznej oraz organizacją ruchu turystycznego; podmiotów rynku turystycznego w Polsce i na świecie, ich ewolucji i zasadach ich funkcjonowania; metod i technik gromadzenia i analizowania danych rynkowych, umożliwiających analizę zjawisk i procesów rynkowych; norm i reguł (prawnych, organizacyjnych, moralnych, etycznych) wykorzystywanych do organizacji struktury i instytucji społecznych, w tym przedsiębiorstw turystycznych; mechanizmów ekonomicznych tworzenia i funkcjonowania obiektów turystycznych, hotelarskich i gastronomicznych; prawa cywilnego, prawa handlowego, prawa pracy i zasady*

ochrony własności przemysłowej, w tym prawa autorskiego; zasad tworzenia i rozwoju form indywidualnej przedsiębiorczości, właściwej dla turystyki i rekreacji w tym prawa o swobodzie działalności gospodarczej, prawa handlowego, prawa cywilnego, prawa podatkowego, prawa pracy oraz języka obcego (angielskiego lub niemieckiego) na poziomie B2 ESOKJ. Niniejsze efekty są także zbiorem umiejętności w zakresie: obserwacji, analizy i interpretacji zjawisk zachodzących w czasie wolnym; rozpoznawania głównych regionów turystycznych w Polsce i na świecie; analizy danych rynkowych, procesów i zjawisk gospodarczych; korzystania z technik informacyjnych w celu pozyskiwania danych dotyczących ruchu turystycznego i zachowań rekreacyjnych; posługiwania się wybranymi normami i regulami prawnymi, zawodowymi i moralnymi w celu rozwiązania problemów decyzyjnych; oceny przydatności przestrzeni geograficznej dla potrzeb turystyki; działań mających na celu rozwój przedsiębiorstw turystycznych i rekreacyjnych; posługiwania się przepisami prawa krajowego oraz europejskiego w zakresie działalności gospodarczej; przygotowania i przeprowadzenia wybranych formy zajęć rekreacyjnych; posługiwania się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji oraz posługiwania się językiem obcym (angielskim lub niemieckim) na poziomie B2 ESOKJ. Dodatkowo, oceniane efekty kształcenia dają możliwość studiującym zdobycie kompetencji społecznych w zakresie: świadomości posiadania i poziomu swojej wiedzy i umiejętności; samodoskonalenia i potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego; propagowania uprawiania turystyki i rekreacji; uczestnictwa w pracach grupowych; myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy; komunikowania się i współpracy z otoczeniem społecznym oraz wyrażania opinii i obiektywnej oceny kierunków rozwoju turystyki i rekreacji. Oceniając zakładane efekty kształcenia należy stwierdzić, że odnoszą się one do wskazanych przez Senat Uczelni obszarów, dziedzin i dyscyplin nauki, ale ZO PKA podkreśla, że ich szczegółowa analiza ewidentnie wskazuje na przewagę zagadnień związanych z obszarem nauk społecznych, z dziedzinami nauk ekonomicznych oraz prawnych, a nie tak jak informują Władze Wydziału do obszaru nauk medycznych oraz nauk o zdrowiu i nauk o kulturze fizycznej. W związku z takim stanem oceny zakładanych efektów kształcenia ZO PKA zaleca weryfikację przyporządkowania ocenianego kierunku studiów pod kątem udziału procentowego do właściwych obszarów nauki.

Wszystkie zakładane efekty kształcenia są identyczne dla formy stacjonarnej oraz niestacjonarnej i znajdują się w zaprezentowanych sylabusach, jako efekty kierunkowe stanowiące podstawę do sformułowania przez poszczególnych dydaktyków specyficznych efektów przedmiotowych, w tym efektów w zakresie praktyk zawodowych. Dokonana przez ZO PKA analiza opisu zakładanych efektów kształcenia oraz wszystkich efektów przedmiotowych zawartych w sylabusach pozwoliła stwierdzić, że są one sformułowane w sposób jasny i zrozumiały oraz możliwy do weryfikacji i oceny. Należy podkreślić, że ZO PKA w toku oceny prowadzonej na kierunku, nie stwierdził udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w opracowaniu i doskonaleniu zakładanych efektów kształcenia. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że system, który służy Zapewnianiu Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Handlu i Usług w Poznaniu, nie przewiduje procedur włączenia przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w tworzenie i modyfikację efektów i programu kształcenia.

Dodatkowo, ZO PKA, zauważył, tak jak to już wspomniano wcześniej, że nie ma spójności w dokumentacji dotyczącej opisu zakładanych efektów kształcenia w zakresie formy ich oznaczenia (tj. sygnatur) oraz daty zatwierdzenia tego opisu. Mianowicie przedstawiony do oceny opis zakładanych efektów kształcenia, który został przyjęty Uchwałą Senatu Uczelni w 2015 roku, czyli w okresie kiedy obowiązywały Krajowe Ramy Kwalifikacji, posiada sygnatury zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji, która została wprowadzona do powszechnego użytku ponad rok później. W związku z tym ZO PKA zaleca analizę zakładanego dla ocenianego kierunku opisu efektów kształcenia i dostosowanie go do obowiązujących aktów prawnych.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku turystyka i rekreacja została opracowana i jest modyfikowana w oparciu o doświadczenia kadry dydaktycznej Wydziału oraz na bazie wzorców polskich uczelni, ze szczególnym uwzględnieniem AWF w Poznaniu.

Przyjęta koncepcja nie jest spójna z ogólną misją i strategią rozwoju Uczelni ponieważ istniejąca Misja i Strategia Uczelni uległa przedawnieniu z dniem 1 stycznia 2017 roku i wymaga nowelizacji i modyfikacji. Opracowany przez Władze Wydziału opis kierunkowych efektów kształcenia jest zgodny z obszarami kształcenia, do których został przyporządkowany oceniany kierunek studiów, zawiera efekty dotyczące wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, jest właściwy dla kierunku turystyka i rekreacja, odpowiada profilowi praktycznemu, ale wymaga korekt w zakresie merytorycznym, które dotyczą: modyfikacji procentowego wyboru obszarów kształcenia, dziedzin i dyscyplin nauki, do których został przyporządkowany oceniany kierunek kształcenia oraz formalnym, dotyczącym dokumentacji, a w tym: sygnatur poszczególnych efektów; datowników stosowanych w prezentowanej dokumentacji; oraz odwołań do aktów normatywnych, które Uczelnia wykorzystywała tworząc zakładany opis efektów kształcenia. W związku z powyższym ZO PKA ocenia Kryterium 1 na ocenę **częściową** ponieważ:

1. Strategia i Misja Uczelni są nieaktualne;
2. Zakładana przez Wydział koncepcja kształcenia jest niemożliwa do zrealizowania na bazie posiadanej infrastruktury;
3. Przyjęta do realizacji koncepcja kształcenia nie uwzględnia sugestii oraz zaleceń przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego współczesnego rynku pracy;
4. Kierunek studiów i związany z nim opis zakładanych efektów kształcenia jest merytorycznie (w kontekście wskaźników procentowych) niewłaściwie przyporządkowany do obowiązujących obszarów kształcenia oraz zawiera uchybienia formalne w zakresie sygnatur i daty zatwierdzenia przez Senat Uczelni.

Dobre praktyki

Nie stwierdzono

Zalecenia

- sformułować, w toku konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, nową Misję i Strategię rozwoju Uczelni, które będą zgodne z aktualną wizją i potencjałem dydaktycznym Uczelni, oraz uwzględniające potrzeby współczesnego rynku pracy.

- dostosować koncepcję kształcenia do infrastruktury lub infrastrukturę do koncepcji kształcenia;
- zweryfikować błędy merytoryczne i formalne w wewnętrznej dokumentacji Uczelni i Wydziału, dotyczące opisu zakładanych efektów kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem przyporządkowania kierunku do obszarów kształcenia, sygnatur oraz datowników dokumentacji;
- zaktywizować współpracę z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w doskonaleniu zakładanych efektów kształcenia.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1 Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2 Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3 Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1. Programy kształcenia realizowane na kierunku turystyka i rekreacja, studia I stopnia, profil praktyczny, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, w WSHiU w Poznaniu, zostały przyjęte do realizacji *Uchwałą nr 10/2015 Senatu WSHiU z dnia 17 czerwca 2015 roku*. Studia stacjonarne i niestacjonarne, I stopnia na kierunku turystyka i rekreacja, o profilu praktycznym, trwają sześć semestrów (trzy lata). Ogólna liczba godzin kontaktowych kształcenia, wynosi na studiach stacjonarnych 1900, a na studiach niestacjonarnych 1378 godzin. Organizacja roku akademickiego zakłada realizację zajęć w dwu piętnastotygodniowych semestrach dla studiów stacjonarnych, gdzie zajęcia odbywają się w dni powszednie (*od poniedziałku do piątku*). Dla studiów niestacjonarnych organizacja zajęć odbywa się również w dwu semestrach, ale zajęcia są realizowane w trakcie zjazdów sobotnio-niedzielnymi, ok. 11-12 razy w semestrze. W obu przypadkach programom kształcenia przyporządkowano właściwą liczbę pkt. ECTS, w wymiarze 188 pkt. W ramach obu realizowanych programów studiów, studenci mogą obecnie uzyskiwać kwalifikacje zawodowe w specjalnościach: *menager hotelarstwa spa & wellnes* lub *turystyka międzynarodowa*. aprezentowane do oceny programy są tożsame w zakresie przedmiotów, treści przedmiotowych i pkt. ECTS. Wyjątek stanowi wychowanie fizyczne które znajduje się tylko w programie studiów stacjonarnych w wymiarze 60 godzin i 0 pkt. ECTS. Ponadto, oceniane programy różnią się liczbą godzin kontaktowych i nakładem pracy własnej studentów. W obu programach występują moduły: przedmiotów podstawowych, którym przyporządkowano 40 pkt. ECTS; przedmiotów kierunkowych, którym przyporządkowano 47 pkt. ECTS; przedmiotów specjalnościowych, którym przyporządkowano 101 pkt. ECTS, a w tym module zawarto bloki przedmiotów do wyboru wraz z praktyką zawodową w wymiarze 39 pkt. ECTS, oraz moduł języka obcego, któremu przyporządkowano 6 pkt. ECTS. Szczegółowa analiza programu kształcenia na studiach niestacjonarnych wykazała, że właściwą liczbę pkt. ECTS przyporządkowano: zajęciom w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim (56 pkt. ECTS); zajęciom, które służą zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji oraz przeznaczonych zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych (101 pkt. ECTS co stanowi

ponad 50% ogółu wymaganych pkt. ECTS). Ponadto, ZO PKA stwierdził, że na studiach niestacjonarnych praktykom specjalnościowym, realizowanym w wymiarze 360 godzin / 12 tygodni / 3 miesiące przyporządkowano tylko 6 pkt. ECTS. Zgodnie z przyjętym w Uczelni systemem punktacji ECTS, Władze Wydziału powinny przyporządkować tej formie zajęć co najmniej 12-14 pkt. ECTS. Na uwagę ZO PKA zwraca także fakt nierealizowania, na studiach niestacjonarnych, zajęć z wychowania fizycznego, w ramach których student ma jedyną możliwość osiągnięcia takich zakładanych efektów kształcenia jak: K_U12 - potrafi przygotować i przeprowadzić wybrane formy zajęć rekreacyjnych; oraz K_U13 - potrafi posługiwać się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji. W opinii ZO PKA Władze Wydziału powinny na ocenianym, specyficznym w zakresie treści kształcenia kierunku studiów, związanym z turystyką i rekreacją ruchową, a więc kierunkiem związanym z aktywnością fizyczną człowieka, wprowadzić do programu kształcenia na studiach niestacjonarnych, analogicznie, jak na studiach stacjonarnych, przedmiot wychowanie fizyczne. Dodatkowo ZO PKA uważa, że zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym, Władze Wydziału powinny wprowadzić do obu programów kształcenia dodatkowe przedmioty wzbogacające treści kształcenia o praktyczny wymiar rekreacji ruchowej. Aktualnie w realizowanych programach kształcenia jest takich przedmiotów niewiele, a te które uwzględniono np. wychowanie fizyczne, teoria i metodyka rekreacji lub pedagogika czasu wolnego w niewielkim zakresie wzbogacają ofertę kształcenia praktycznego i zdobywania umiejętności w obszarze fizycznej aktywności rekreacyjnej. W związku z tym ZO PKA rekomenduje wprowadzenie do programów kształcenia takich przedmiotów, które będą wzbogacały wiedzę i umiejętności studiujących w zakresie indywidualnych i zespołowych dyscypliny sportowych. Zajęcia te mogą odbywać się systematycznie w ciągu semestru oraz mogą być realizowane w formie zblokowanej jako obozy letnie lub zimowe.

Ponadto ZO PKA stwierdził także, że oba programy studiów nie oferują studentom przedmiotów do wyboru we właściwym wymiarze, wynikającym z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, które informuje w § 4. ust. 2, że Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

Dokładna analiza programu kształcenia na studiach stacjonarnych wykazała, że zajęcia realizowane w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim stanowią mniej niż 50% całości programu kształcenia. ZO PKA analizując wszystkie zaprezentowane w programie kształcenia sylabusy, w kontekście nakładu pracy studenta, stwierdził, że student realizuje 1900 godzin w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim (co stanowi około 43% ogółu zaplanowanego programu kształcenia), a samodzielnie, nakładem pracy własnej, student realizuje 2364 godziny (co stanowi około 67% przyjętego programu kształcenia). Takie zestawienie proporcji realizowanego programu kształcenia studenta i nauczyciela akademickiego nie jest zgodne z art. 2. ust. 1. pkt. 12) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 roku, który informuje, że co najmniej połowa programu kształcenia ma być realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Tak zaplanowany przez Władze Wydziału wymiar godzin kontaktowych jest to tym bardziej zastanawiający i wskazujący, że student może mieć

problemy z osiągnięciem zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, ponieważ *Regulamin Studiów WSHiU* informuje, że udział studentów w wykładach nie jest obowiązkowy i nie podlega kontroli (s. 12, §31 ust.1. *Regulaminu Studiów*). Analizując dalej program studiów stacjonarnych stwierdzono, że zajęciom, które służą zdobywaniu przez studenta wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji oraz służących zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych właściwie przyporządkowano 101 pkt. ECTS, co stanowi ponad 50% ogółu wymaganych pkt. ECTS. Dodatkowo, ZO PKA stwierdził, że na studiach stacjonarnych, analogicznie jak na studiach niestacjonarnych praktykom specjalnościowym, realizowanym w wymiarze 360 godzin / 12 tygodni / 3 miesiące przyporządkowano tylko 6 pkt. ECTS. Zgodnie z przyjętym w Uczelni systemem punktacji ECTS, Władze Wydziału powinny przyporządkować tej formie zajęć co najmniej 12-14 pkt. ECTS.

Realizowane na ocenianym kierunku treści kształcenia są dobrze udokumentowane w sylabusach i obejmują wiedzę z zakresu przyjętych przez Wydział dla ocenianego kierunku dziedzin nauki oraz uwzględniają treści związane z potrzebami współczesnego rynku pracy. W dziedzinie nauk o kulturze fizycznej treści obejmują wiedzę dotyczącą człowieka z zakresu: *budowy i funkcji biologicznych oraz jego żywienia; podstaw aktywności ruchowej; podstaw rekreacji ruchowej; podstaw turystyki; pedagogiki czasu wolnego; wychowania fizycznego*. Tę wiedzę student powinien wykorzystywać w trakcie zdobywania umiejętności na zajęciach praktycznych w zakresie czynnej rekreacji i aktywności fizycznej. Treści związane z dziedziną nauk o Ziemi, student zgłębia na: *kształtowaniu środowiska i ochronie przyrody; krajoznawstwie; geografii turystycznej; ekologii i ochronie środowiska*. Wiedza z tej dziedziny jest wykorzystywana na zajęciach związanych z kreowaniem produktu turystycznego w regionie, opracowywaniem ofert z zakresu turystyki przyrodniczej etc. Treści obejmujące wiedzę i umiejętności z dziedzin społecznych, ekonomicznych i prawnych, są realizowane na zajęciach z: *ekonomii; ekonomiki turystyki i rekreacji, zarządzania, marketingu; hotelarstwa; obsługi ruchu turystycznego; prawa*. Natomiast treści z nauk humanistycznych, które są ukierunkowane na rozumienie potrzeb i celów oraz wartości dorobku kultury, student przyswaja na zajęciach z: *filozofii, etyki, socjologii, psychologii; pedagogiki czasu wolnego; historii turystyki i rekreacji, historii architektury i sztuki*. Należy podkreślić, że w przyjętych do realizacji programach kształcenia treści ww. przedmiotów są trafnie dobrane do przyjętych dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz, że odpowiadają zakładanym kierunkowym efektom kształcenia.

Oceniane programy kształcenia, w obu formach kształcenia, uwzględniają 360 godz. praktyk specjalnościowych na łączną sumę - tylko - 6 pkt. ECTS (co stanowi 12 tygodni lub 3 miesiące praktyk). Praktyki zawodowe są realizowane po II semestrze (6 tygodni) i IV semestrze (6 tygodni), co umożliwia studentom przygotowanie się do prawidłowego wykonywania praktycznych zadań zawodowych, w jednostkach terenowych należących do sektora branży turystycznej, z którymi Uczelnia podpisała stosowne porozumienia lub umowy. Należy podkreślić, że student realizuje praktyki zawodowe zgodnie z ideą wybranej specjalności, co bez względu na wybór pozwala mu osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Oceniane praktyki są prowadzone na podstawie *Uchwały nr 12/2015 Senatu WSHiU w Poznaniu ws. Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych* oraz *§10. Regulaminu Studiów WSHiU w Poznaniu*. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, ocenianego kierunku, mogą podejmować praktyki w ramach zawartych porozumień u następujących pracodawców: *Hotel Rzymski w Poznaniu; Hotel Gromada w Poznaniu; Hotel Andersia w Poznaniu; Hotel Royal w Poznaniu; Hotel Rezydencja Solei w Poznaniu; Hotel IBIS w Poznaniu; Protector Fides sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu; Stowarzyszenie Lokalna Grupa*

Działania "PROGRES"; Gminny Ośrodek Kultury w Skulsku; Firma Orzechowski Transport Towarowo-Osobowy, Ewa Orzechowska; Wielkopolska Organizacja Turystyczna w Poznaniu; Restauracja Pod Sosenką; Mysquash RestoBar s.c. Poznań; Poradnia Dietetyczna LIBRA w Poznaniu; Gospodarstwo Rolne U.K. Koszkowscy; Jeździecki Uczniowski Klub Sportowy "MIECZEWO"; Cafe Nina, Nina Wieczorek-Michalak. Profil działalności ww. interesariuszy zewnętrznych umożliwia studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia w ramach praktyk zawodowych. Miejsca odbywania praktyk zawodowych oraz kształcenia praktycznego zostały wyselekcjonowane w sposób prawidłowy i jest ich właściwa liczba. Głównym celem praktyk studenckich realizowanych przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, na ocenianym kierunku jest: *pogłębianie wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji, poprzez aktywny udział w realizacji zadań danej instytucji w obszarze turystyki i rekreacji; doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie funkcjonowania organizacji – przedsiębiorstw, instytucji publicznych i administracji realizujących zadania w zakresie turystyki i rekreacji; doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie dokonywania analizy danych rynkowych, procesów i zjawisk gospodarczych w obszarze turystyki i rekreacji; doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania i przeprowadzenia wybranych form zajęć rekreacyjnych.* Analiza treści przedmiotowych praktyk wskazuje na ich związek z kierunkowymi efektami kształcenia oraz na ich realną możliwość weryfikacji przez nauczyciela metodyka z ramienia WSHiU. Zaliczenia praktyki, na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji, dokonuje nauczyciel akademicki, który jest wyznaczony przez Dziekana i odpowiada za sprawy praktyk studenckich. Przeprowadzona, przez ZO PKA precyzyjna, analiza treści przedmiotowych praktyk, zarówno w ujęciu ogólnym, jako zakładanych efektów kierunkowych, jak i szczegółowym, jako efektów przedmiotowych wskazuje na ich spójność, prawidłowość doboru, możliwość realizacji i osiągnięcia w rzeczywistych warunkach współczesnego rynku pracy. Należy jednak podkreślić, że przebieg praktyki jest dokumentowany przez studenta w dziennikach praktyk i potwierdzany przez opiekuna z ramienia placówki przyjmującej studenta na praktykę, tylko pieczęcią i podpisem. Uczelnia nie otrzymuje od pracodawców zwrotnej informacji w formie opisu lub oceny studentów odbywających u nich praktyki, o jakości realizacji praktyk zawodowych i szczegółach osiągniętych efektów. Brak oceny praktykanta przez opiekuna praktyk w zakładzie pracy ZO PKA uważa za niewłaściwe postępowanie dydaktyczne i rekomenduje, aby opiekun, z ramienia placówki przyjmującej studenta na praktykę, wstępnie weryfikował - już na I etapie oceny - osiągnięte przez studenta przedmiotowe efekty kształcenia, które finalnie - na II etapie oceny - zweryfikuje dydaktyk odpowiedzialny za praktyki z ramienia WSHiU. Przedstawiona do analizy pełna dokumentacja praktyk obejmuje: *umowę o praktykę (skierowanie), dziennik praktyki i sprawozdanie studenta oraz potwierdzenie odbycia praktyki (załącznik nr 1 do Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych) lub zaświadczenie o zatrudnieniu (załącznik nr 2 do Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych),* które może być podstawą do zaliczenia praktyk bez konieczności ich realizacji. Według ZO PKA dokumentacja praktyk zawodowych powinna także zawierać zakładane efekty kształcenia, metody ich osiągania i weryfikacji oraz szczegółowe treści kształcenia, które będzie mógł poddać analizie opiekun praktyk w zakładzie pracy i na tej podstawie dokonać wstępnej weryfikacji osiągniętych efektów kształcenia już w trakcie praktyk. Studenci na spotkaniu z ZO PKA stwierdzili, że mogą zgłaszać swoje propozycje miejsc, w których chcieliby odbyć praktyki.

W analizie organizacji zajęć i higieny pracy na ocenianym kierunku, na uwagę zasługuje opinia studentów trybu niestacjonarnego związana z harmonogramem zajęć, którzy negatywnie ocenili zasady ogłaszania terminów zjazdów. W opinii studentów, terminy zjazdów i zajęć w ciągu semestru zmieniają się bardzo często, a studenci otrzymują informację o tym zdarzeniu na dzień lub dwa przed wprowadzonym terminem zmian. Dla

studentów jest to bardzo trudna sytuacja, w związku z faktem podejmowanej przez nich pracy zawodowej. Należy jednak podkreślić, iż już sama organizacja zajęć w ramach zjazdów jest prawidłowa, a w planie zajęć nie ma nieracjonalnych rozwiązań.

Szczegółowe treści przedmiotowe, analizowanych programów kształcenia, są opracowane i zaprezentowane w sylabusach. Każdy sylabus zawiera: *nazwę przedmiotu; kod przedmiotu; czas realizacji (semestr, rok); cele realizacji; przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; sposoby weryfikacji i oceny uzyskanych efektów kształcenia; warunki i formę zaliczenia przedmiotu z podanymi kryteriami; szczegółowe treści kształcenia wraz z odniesieniem do efektów kształcenia; formy zajęć; kryteria oceny w odniesieniu do poszczególnych efektów kształcenia; bilans nakładu pracy przeciętnego studenta; literaturę podstawową i uzupełniającą.* ZO PKA oceniając zaprezentowane sylabusy stwierdza, że są przygotowane starannie, zawierają dużo istotnych dla studenta informacji, ale brak jest w nich zapisanych metod, które służą do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. W związku z tym ZO PKA nie mógł stwierdzić czy stosowane na ocenianym kierunku metody kształcenia są właściwe w zakresie wszystkich realizowanych przedmiotów i czy pozwalają one studentom osiągnąć zakładane efekty kształcenia. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów, które informuje w § 4. ust. 1 pkt. 3), że program studiów określa: moduły zajęć – zajęcia lub grupy zajęć – wraz z przypisaniem do każdego modułu efektów kształcenia oraz treści programowych, form i metod kształcenia, zapewniających osiągnięcie tych efektów, a także liczby punktów ECTS.

Z raportu samooceny (s. 11) wynika, że: *Metody kształcenia, wykorzystywane na kierunku turystyka i rekreacja są ściśle powiązane z realizowanymi efektami kształcenia, pozwalając tym samym na zdobycie wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych [...] oraz, że: [...] Do wiodących metod wykorzystywanych w trakcie zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie nauczyciela ze studentem należą:*

- a) *metody podające – np. słowne (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: wykłady informacyjne, problemowe czy konwersatoryjne);*
- b) *metody poszukujące – np. metoda problemowa i sytuacyjna, „burza mózgów”, praca indywidualna i w grupach, analiza różnych źródeł wiedzy (takich, jak: film, fotografie, materiały archiwalne, teksty źródłowe, dokumenty, roczniki statystyczne, mapy, Internet), metoda projektu, studium przypadku (case study), metoda obserwacji, pomiaru w terenie, dyskusja, metoda komunikacyjna, referat, konsultacje (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: ćwiczenia realizowane w sali czy w terenie);*
- c) *metody eksponujące: np. prezentacja multimedialna, pokaz, symulacyjna - gier symulacyjnych i decyzyjnych (wykorzystywane w takich formach zajęć, jak: ćwiczenia realizowane w sali czy w terenie, ale również podczas wykładów).*

ZO PKA uważa, że powyższy opis, stosowanych na ocenianym kierunku, metod kształcenia jest bardzo ogólny i nie stanowi podstawy do stwierdzenia czy poszczególne treści przedmiotowe oraz zakładane przedmiotowe efekty kształcenia związane z konkretnymi przedmiotami będą osiągnięte przez studentów w prawidłowy sposób. ZO PKA uważa, że sylabusy stanowiące integralną i podstawową częścią programu kształcenia powinny być

wzbogacone o metody kształcenia, zgodnie z wymaganiami wynikającymi z Rozporządzenia MNiSW z dnia 26 września 2016 roku.

Przyjęte w programach treści przedmiotowe są realizowane na ocenianym kierunku w grupach, które w przypadku: wykładów obejmują całość studiującego rocznika; ćwiczeń dotyczą od 30. do 35. osób; seminariów są zestawione z maksymalnie 20. studentów. Taka organizacja zajęć sprzyja realizacji zakładanych efektów kształcenia, w zakresie wykładów i ćwiczeń, ale w przypadku zajęć specjalistycznych i seminariów dyplomowych ZO PKA rekomenduje zmniejszenie liczebności grup ćwiczeniowych do 10-15 osób.

Na ocenianym kierunku, każdy student ma możliwość kontaktu z nauczycielem akademickim odpowiedzialnym za realizowany przedmiot, na dyżurze, który odbywa się na terenie Uczelni. Dyżury w WSHiU są formą wspomagania studiującej młodzieży i mogą być dodatkowo realizowane w kontaktach na drodze mailowej. Studenci kierunku turystyka i rekreacja WSHiU w Poznaniu mają możliwość studiowania w ramach indywidualnego planu studiów i programu nauczania (§12 Regulaminu Studiów) oraz indywidualnej organizacji studiów (§13 Regulaminu Studiów), po spełnieniu wymaganych, ale racjonalnych kryteriów. Na terenie Uczelni i Wydziału funkcjonuje Pełnomocnik ds. osób niepełnosprawnych, który rzetelnie wywiązuje się ze swoich obowiązków. Osoby niepełnosprawne na zebraniu z ZO PKA potwierdziły kompetencje ww. Pełnomocnika.

Reasumując ocenę analizowanych programów kształcenia, należy ponownie stwierdzić, że liczba godzin przeznaczonych na realizację treści przedmiotowych związanych z praktyczną metodą realizacji aktywności fizycznej w różnych formach rekreacji ruchowej (np. atletyka terenowa, nordic walking, taniec, ćwiczenia relaksacyjne, zabawy i gry rekreacyjne, wschodnie systemy samodoskonalenia, gry świetlicowe, brydż, wrotkarstwo etc.) jest zbyt mała i może stanowić zagrożenie do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w zakresie przygotowywania i prowadzenia wybranych form zajęć rekreacyjnych (efekt K_U12) oraz w zakresie posługiwania się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji (efekt K_U13). Jak powszechnie wiadomo te formy zorganizowanej aktywności fizycznej nie wymagają dużego nakładu finansowego w celu realizacji, a są możliwe do przeprowadzenia w terenie lub po adaptacji sal, które Uczelnia aktualnie wykorzystuje do innych zajęć. W opinii ZO PKA Władze Wydziału powinny wzbogacić ofertę programu kształcenia o takie formy zajęć rekreacyjnych i zaktywizować studentów w celu kształtowania ich sprawności fizycznej.

2.2. Uczelnia i Wydział, na którym oceniano kierunek, stosuje przejrzysty system oceny osiągniętych przez studenta efektów kształcenia, umożliwiając weryfikację zakładanych efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia. Podstawowe zasady oceny studentów określa Regulamin Studiów przyjęty *Uchwałą Senatu 05/2016 Senatu WSHiU w Poznaniu z dnia 15 lutego 2016 roku* i wprowadzony w życie z dniem *1 października 2015 roku (!)*. Podstawowym okresem zaliczeniowym w Uczelni w ramach roku akademickiego jest semestr studiów. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie wszystkich zaliczeń i złożenie wszystkich egzaminów wyznaczonych w planie studiów i programie nauczania dla danego semestru na łączną sumę nie mniejszą niż 30 pkt. ECTS. W Uczelni obowiązuje klasyczna skala ocen: ndst (2,0); dst (3,0); +dst (3,5); db (4,0); +db (4,5); bdb (5,0). Zaliczenie przedmiotu odbywa się po uzyskaniu oceny pozytywnej, uzyskanej na podstawie aktywności studenta, oraz otrzymanych ocen cząstkowych z ewentualnych projektów, prac kontrolnych i

innego rodzaju sprawdzianów. Na ocenianym kierunku stosuje się bieżące i końcowe sposoby weryfikacji uzyskanych efektów kształcenia z poszczególnych przedmiotów, które są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia. Szczegółowe sposoby oceny treści przedmiotowych i osiągniętych efektów kształcenia zawierają wszystkie sylabusy. Bieżąca weryfikacja efektów kształcenia (*wypowiedzi ustne, kolokwia, sprawdziany, ocena projektów, przygotowanych referatów, prezentacji, kart obserwacji*) aktywizuje studentów do pracy własnej, a konsultacje i bezpośredni kontakt oraz relacje nauczyciel-student wspomagają studentów w osiąganiu przedmiotowych efektów kształcenia. Ocena końcowa z przedmiotu jest wypadkową uzyskanych ocen bieżących i/lub oceny wynikającej ze złożonego egzaminu.

Przeprowadzona przez ZO PKA analiza wybranych prac etapowych wykazała, że dokumentowanie tych prac jest zróżnicowane w zależności od przedmiotu, i w jednych przypadkach pozwalało ocenić trafność doboru metod oceniania i skuteczność ich wykorzystania, ale w innych nie była podstawą do takiej oceny. Większość zaprezentowanych do oceny teczek prac etapowych zawierała tylko wybrane prace etapowe. W teczkach tych stwierdzono brak: list studentów; sylabusów; skal oceniania; wzorów zaliczeń (przykładowych testów etc.). Niemniej jednak, stosowane metody oceny i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia (zrealizowane testy, postawione pytania, zredagowane prezentacje etc.) miały prawidłową konstrukcję, były prawidłowe i zgodne z przedmiotowymi efektami kształcenia zaprezentowanymi w sylabusach. Końcowa weryfikacja uzyskanych efektów kształcenia przeprowadzana była w sposób właściwy, podczas zaliczeń końcowych i egzaminów, określonych w planie studiów, w tym na końcowym egzaminie dyplomowym, co potwierdziły analizy treści wybranych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz prac licencjackich, wraz z analizą dokumentacji przebiegu wybranych i zrealizowanych egzaminów dyplomowych. Ogólne zasady oceniania z poszczególnych przedmiotów, przedstawiane są studentom na pierwszych zajęciach i znajdują się w sylabusach (które, co należy podkreślić, nie są dostępne na stronach internetowych Wydziału). Zgodnie z Regulaminem Studiów, wyniki przeprowadzonych sprawdzianów są przekazywane studentom niezwłocznie po ich zrealizowaniu, a studenci mają wgląd do ocenianych prac, jak również mają możliwość wnioskowania o komisyjne zaliczenie przedmiotu. W przypadku weryfikacji efektów kształcenia w zakresie praktyk zawodowych obowiązują takie same zasady jak w przypadku innych przedmiotów. Jak już wspomniano, praktyki zawodowe realizowane są w wymiarze 3. miesiący, w tym 6 tygodni po I roku i 6 tygodni po II roku (łącznie bilans to 360 godzin praktyk zawodowych na łączną - zbyt małą wg opinii ZO PKA - liczbę 6 pkt. ECTS). Głównym celem tych praktyk jest: pogłębianie wiedzy z zakresu turystyki i rekreacji poprzez aktywny udział w realizacji zadań danej instytucji w obszarze turystyki rekreacji; doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie funkcjonowania organizacji – przedsiębiorstw, instytucji publicznych i administracji realizujących zadania w zakresie turystyki i rekreacji; doskonalenie praktycznych umiejętności w zakresie dokonywania analizy danych rynkowych, procesów i zjawisk gospodarczych w obszarze turystyki i rekreacji; doskonalenie umiejętności w zakresie przygotowania i przeprowadzenia wybranych form zajęć rekreacyjnych. Należy stwierdzić, że Uczelnia incydentalnie weryfikuje miejsca praktyk zawodowych pod kątem możliwości osiągnięcia efektów kształcenia. Nie stwierdzono także ewaluacji praktyki z punktu widzenia studenta. Zaliczenie praktyk zawodowych i weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest w oparciu o:

formalne potwierdzenie odbycia praktyki zawodowej wystawiane przez instytucję oraz opis zadań dziennych wykonywanych w czasie trwania praktyki przez studenta w dzienniku praktyk. Przedstawiciel pracodawcy, u którego realizowana jest praktyka zawodowa nie weryfikuje poszczególnych efektów kształcenia, wystawiane jest tylko ogólne potwierdzenie odbycia praktyki.

Dyplomowanie na ocenianym kierunku przebiega zgodnie z procedurą zawartą w dokumencie pt. *Zasady dyplomowania*, który został zatwierdzony i przyjęty do realizacji *Decyzją Rektora WSHiU w Poznaniu z dnia 8 października 2010 roku*. Dokument ten zakłada, że pracę dyplomową, związaną z kierunkiem studiów, przygotowuje student pod kierunkiem promotora, którym może być pracownik WSHiU ze stopniem naukowym co najmniej doktora, w ramach przedmiotów: *Proseminarium dyplomowe* oraz *Seminarium dyplomowe*. Założenia teoretyczne dyplomowania są logiczne i spójne z prezentowanym do oceny programem kształcenia. Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor i recenzent, zgodnie ze skalą ocen obowiązującą w Uczelni. Recenzent jest powoływany przez Dziekana Wydziału, ale może być powołany także na wniosek promotora. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest: *spełnienie wszystkich wymagań związanych z planem studiów; otrzymanie pozytywnej oceny za pracę dyplomową od promotora i recenzenta; oraz uregulowanie należnych opłat z tytułu studiów*. Analiza treści wybranych prac dyplomowych, przeglądanych podczas wizytacji, wykazała, że są one przygotowywane prawidłowo i zgodnie z powszechnie obowiązującą metodologią prac, tego typu, i na tym poziomie. W nielicznych przypadkach wykazano rozbieżność w ocenach pracy, wystawionych przez promotora i/lub recenzenta. Stwierdzono przypadki, gdzie ocena wystawiona przez promotora była zawyżona w stosunku do - w pełni zasadnej - oceny recenzenta. Egzamin dyplomowy ma formę ustną i składa się z dwóch pytań (promotora i recenzenta) z zakresu pracy dyplomowej oraz jednego pytania, losowo wybranego, z treści kierunkowych i/lub specjalistycznych. Złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym jest warunkiem ukończenia studiów i uzyskania tytułu licencjata.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że Władze Wydziału dbają o to, aby Pracownicy zatrudnieni na ocenianym kierunku wprowadzali i przestrzegali, w trakcie realizacji procesu dydaktycznego, czytelne zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych, związanych ze sprawdzaniem i oceną efektów kształcenia, oraz realizowali skuteczne działania zapobiegające zachowaniom nieetycznym i niezgodnym z prawem (tj. ściąganie na sprawdzianach, kolokwiach, egzaminach lub plagiaty w pracy twórczej). W Uczelni działa system przekazu informacji między Władzami Wydziału a pracownikami, który skutecznie weryfikuje nieetyczność w dydaktyce i twórczości naukowej. Należy jednak podkreślić, że w Uczelni nie działa system antyplagiatowy, który współcześnie stanowi podstawę skutecznego działania ukierunkowanego na walkę z nieetycznym postępowaniem twórczym.

2.3. O przyjęcie na studia pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja może ubiegać się kandydat, który posiada świadectwo dojrzałości. Uczelnia każdego roku przeprowadza postępowanie kwalifikacyjne w dwóch naborach: październikowym i marcowym. Rekrutacja jest prowadzona w formie tradycyjnej i elektronicznej (on-line). Wstęp na studia jest wolny, a o przyjęciu na studia decyduje kolejność złożenia kompletnych dokumentów, na które składają się: *podanie o przyjęcie na studia; kwestionariusz osobowy; kserokopia świadectwa ukończenia szkoły średniej; oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości; kserokopia dowodu*

osobistego; dwa zdjęcia (format 35mm x 45 mm); zdjęcie w wersji cyfrowej; dowód wpłaty za legitymację; oraz podpisany Regulamin studiów. Decyzję o przyjęciu na studia podejmuje dziekan Wydziału. Od decyzji Dziekana przysługuje odwołanie do Rektora w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji. Po rozpatrzeniu odwołania w tym trybie, decyzja Rektora jest ostateczna. Kandydat przyjęty w poczet studentów Uczelni ma obowiązek wpisać się na listę przyjętych na studia, odbyć immatrykulację oraz złożyć ślubowanie. ZO PKA stwierdza, że zasady rekrutacji na kierunek turystyka i rekreacja studia I stopnia zapewniają równe szanse kandydatom, są przejrzyste, ale nie zapewniają doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie, który stanowi podstawę do osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Wg ZO PKA kandydaci na oceniany kierunek powinni być selektywnie wybierani między innymi w aspekcie takich istotnych dla kształcenia na ocenianym kierunku przedmiotów jak: j. polski, matematyka, biologia i jeden z dowolnych nowożytnych języków obcych. Niemniej jednak, należy stwierdzić, że studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili rekrutację na studia, z punktu widzenia spraw administracyjnych związanych z przyjęciem na studia.

Oceniając zasady uznawania efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się należy powiedzieć, że zgodnie z Regulaminem Studiów WSHiU w Poznaniu (§41. ust.3.): *Na wniosek studenta powtarzającego semestr (rok) nauczyciele akademicy mogą uznać te zaliczenia i egzaminy, które zostały przez niego uzyskane lub złożone i przepisać je do indeksu lub do elektronicznej karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokołu oraz zgodnie z Regulaminem Studiów WSHiU w Poznaniu (§41. ust.4.): Studentowi przenoszącemu się z innej Uczelni dziekan uznaje te zaliczenia i egzaminy, które zostały przez niego uzyskane lub złożone w poprzedniej szkole wyższej, o ile odpowiadają planowi studiów i programowi nauczania w Uczelni*. Takie postępowanie Władz Wydziału jest poprawne, ale powinno być wzbogacone w swojej treści o szczegółowe postanowienia wynikające z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Postanowienia te dokładnie informują studenta i dydaktyków, jakie zajęcia i w jakim wymiarze pkt. ECTS mogą być uznane, zaliczone i przepisane studentowi w związku z wcześniejszym jego doświadczeniem zdobytym w trakcie kształcenia na studiach wyższych. Ponadto, należy stwierdzić, że w WSHiU w Poznaniu nie ma procedur rekrutacji na zasadzie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. Według opinii ZO PKA taki sposób postępowania jest niegodny z wymogami formalnymi, wynikającymi z art. 170 e, f ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym (z późn. zm.)*. Uczelnia i Wydział powinny dokonać stosownych zmian w wewnętrznych aktach prawnych i wprowadzić na Wydziale regulamin i procedury postępowania, w których zostaną zawarte wytyczne do rekrutacji na zasadzie potwierdzania efektów uczenia się zgodne z ww. ustawą.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Programy kształcenia, w tym plany studiów, formy i organizacja zajęć, a w tym organizacja praktyk specjalistycznych, czas trwania kształcenia i szacowany nakład pracy studentów, mierzony liczbą pkt. ECTS przeznaczony na realizację zaplanowanych przez Władze Wydziału treści kształcenia oraz sekwencja zajęć są prawidłowe. Wyjątek stanowi:

program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, w zakresie zbyt małej liczby zajęć do wyboru przez studenta (brakuje przedmiotów do wyboru na łączną sumę 17 pkt. ECTS); niski nakład pracy wyrażony w pkt. ECTS w zakresie praktyk zawodowych (praktykom należy przyporządkować co najmniej 12-14 pkt. ECTS); program studiów stacjonarnych w zakresie zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów jest realizowany w mniejszym wymiarze niż wymagane co najmniej 50% godzin ogółu programu kształcenia (należy zwiększyć liczbę godzin kontaktowych); program studiów niestacjonarnych nie zapewnia realizacji efektów kształcenia w zakresie efektu: *K_U12 - potrafi przygotować i przeprowadzić wybrane formy zajęć rekreacyjnych*; oraz *K_U13 - potrafi posługiwać się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji*. Ponadto, nie można stwierdzić, czy realizowane programy kształcenia na ocenianych studiach umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia poprzez stosowanie różnorodnych metod nauczania, ponieważ Uczelnia nie zaprezentowała w programach nauczania tych metod i na spotkaniu z ZO PKA nie wyjaśniła szczegółowo, jakie metody kształcenia są wykorzystywane w celu osiągnięcia zakładanych treści kształcenia. (wprowadzić do sylabusów odpowiednie metody kształcenia). Dodatkowo, ZO PKA stwierdził, że Uczelnia prawidłowo dostosowała liczebności studentów w grupach do formy zajęć, metody weryfikacji efektów kształcenia do specyfiki tych efektów. Wydział umożliwia indywidualizację kształcenia i zapewnia opiekę nad osobami z niepełnosprawnością. Harmonogramy zajęć są realizowane zgodnie z zasadami BHP, a procedury stosowane na Wydziale są zrozumiałe. Rekrutacja na kierunek budzi zastrzeżenia ponieważ nie zapewnia doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie, który stanowi podstawę do osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów kształcenia. Wg ZO PKA kandydaci na oceniany kierunek powinni podlegać bardziej restrykcyjnej selekcji w aspekcie takich istotnych dla kształcenia na ocenianym kierunku przedmiotów jak: j. polski, matematyka, biologia i jeden z dowolnych nowożytnych języków obcych.

Dodatkowo stwierdzono, że w WSHiU w Poznaniu: nie ma procedur i rekrutacji na zasadzie potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych poza szkolnictwem wyższym. Jest to niezgodne z wymogami wynikającymi z *art. 170e-g ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dnia 27 lipca 2005 roku (z późn. zm.)* (wprowadzić w wewnętrznych aktach prawnych stosowne zapisy i procedury).

W związku z powyższym ZO PKA ocenia Kryterium 2 na ocenę **częściową** ponieważ:

1. w programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych brakuje przedmiotów do wyboru na łączną sumę 17 pkt. ECTS;
2. zbyt nisko oceniono nakład pracy studenta wyrażony w pkt. ECTS w zakresie praktyk zawodowych. Przedmiotowym praktykom należy przyporządkować co najmniej 12-14 pkt. ECTS;
3. program studiów stacjonarnych w zakresie zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów jest realizowany w mniejszym wymiarze niż wymagane co najmniej 50% godzin ogółu programu kształcenia;
4. program studiów niestacjonarnych nie zapewnia realizacji efektów kształcenia w zakresie efektów: *K_U12 - potrafi przygotować i przeprowadzić wybrane formy*

zajęć rekreacyjnych; oraz K_U13 - potrafi posługiwać się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji.

5. nie można stwierdzić, czy realizowane programy kształcenia na ocenianych studiach umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia poprzez stosowanie różnorodnych metod nauczania, ponieważ Uczelnia nie zaprezentowała w programach nauczania tych metod i na spotkaniu z ZO PKA nie wyjaśniła szczegółowo, jakie metody kształcenia są wykorzystywane w celu osiągnięcia zakładanych treści kształcenia;
6. w Uczelni nie działa system antyplagiatowy;
7. rekrutacja na kierunek nie zapewnia doboru kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności na poziomie, który stanowi podstawę do osiągnięcia zakładanych kierunkowych efektów kształcenia.
8. brak procedur i rekrutacji na zasadzie potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych poza szkolnictwem wyższym.

Dobre praktyki

Nie stwierdzono

Zalecenia:

1. dostosować programy studiów w zakresie przedmiotów do wyboru do wymagań związanych z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów;
2. zachować, w programie studiów stacjonarnych, prawidłową proporcję między zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, a zajęciami związanymi z pracą własną studentów;
3. wprowadzić na studiach niestacjonarnych zajęcia, które umożliwią realizację efektu kształcenia *K_U12 - potrafi przygotować i przeprowadzić wybrane formy zajęć rekreacyjnych; oraz K_U13 - potrafi posługiwać się sprzętem stosowanym w różnych formach turystyki i rekreacji;*
4. skorygować liczbę pkt. ECTS przyporządkowanych do praktyk zawodowych w taki sposób, aby była zgodna z rzeczywistym nakładem pracy studenta;
5. wprowadzić obowiązek weryfikowania, przez opiekunów praktyk zawodowych z ramienia placówki/zakładu pracy, efektów kształcenia na wstępnym etapie oceny, odnotowując ocenę i/lub opinię opisową w dzienniku praktyk;
6. wprowadzić ocenę zaliczania praktyki zawodowej zgodną ze skalą ocen obowiązującą w Uczelni;
7. rozważyć problem uzupełnienia programu kształcenia o treści przedmiotowe związane z praktyczną metodą realizacji aktywności fizycznej w różnych formach rekreacji ruchowej, które zintensyfikują kształtowanie i rozwój sprawności fizycznej studentów;
8. uzupełnić sylabusy przedmiotów o metody kształcenia, zapewniające opanowanie treści przedmiotowych i osiągnięcie zakładanych efektów, które są z nimi związane;
9. zmniejszyć liczebność grup w przypadku zajęć specjalistycznych i seminariów dyplomowych do 10-15 osób;

10. usystematyzować procedury związane z archiwizowaniem prac etapowych. Określić wzór teczki prac etapowych;
11. uaktywnić system antyplagiacyjny, który pozwoli formalnie walczyć z nieetycznym postępowaniem;
12. wprowadzić do regulaminu rekrutacji selekcję kandydatów w kontekście takich, istotnych dla kształcenia na ocenianym kierunku, przedmiotów jak: j. polski i/lub matematyka i/lub biologia i/lub jeden z dowolnie wybranych nowożytnych języków obcych;
13. wzbogacić treść wewnętrznych aktów prawnych Uczelni, w tym Regulamin Studiów o szczegółowe postanowienia wynikające z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Postanowienia te powinny dokładnie informować studenta i nauczycieli akademickich, jakie zajęcia i w jakim wymiarze pkt. ECTS mogą zostać uznane, zaliczone i przepisane studentowi w związku z wcześniejszym jego doświadczeniem zdobytym w trakcie kształcenia na studiach wyższych;
14. opracować i wprowadzić regulamin potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w systemie edukacji poza szkolnictwem wyższym.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

System jakości kształcenia dla WSHiU w Poznaniu zgodny z Krajowymi Ramami Kształcenia dla szkolnictwa wyższego został przyjęty Uchwałą nr 16A/2012 Senatu Uczelni z dnia 18 września 2012 r. W ramach systemu określono jego założenia i ogólne wymogi prawne, istotę i strukturę systemu (działania, cel systemu, oczekiwane efekty, struktura organizacyjna, formy i narzędzia, dokumentacja, Uczelniany zespół ds. jakości kształcenia), cel i strukturę organizacyjną wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia, Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia; założenia oceny elementów procesu dydaktycznego i jego dokumentację. Jako załączniki dołączono wzory następujących dokumentów: protokół z hospitacji zajęć, ankieta studentów, ankieta doktorantów, ankieta oceny realizacji efektów kształcenia dla przedmiotu, ankieta oceny jakości i przebiegu zajęć, ankieta oceny prowadzącego zajęcia. System przewiduje powołanie i funkcjonowanie Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, w którego skład miałoby wchodzić: Przewodniczący Senackiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, koordynator ds. jakości kształcenia, przewodniczący samorządu studenckiego. Na strukturę wydziałowego systemu zapewnienia jakości kształcenia składają się: dziekan, rada wydziału, koordynator ds. jakości kształcenia, kierownicy katedr, kierownik studium języków obcych, kierownik studiów wychowania fizycznego, kierownik biura współpracy międzynarodowej, kierownik biura rekrutacji, kierownik dziekanatu, przewodniczący samorządu studenckiego, przedstawiciel słuchaczy studiów podyplomowych. W wyniku przeprowadzonych w trakcie wizytacji rozmów oraz analizy uczelnianej dokumentacji stwierdza się brak funkcjonującego Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Senackiego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz pełnomocnika i koordynatora ds. jakości

kształcenia. Dyskusje na temat jakości kształcenia między poszczególnymi organami kolegialnymi i jednoosobowymi toczą się w trybie nieregularnym i mają charakter nieformalny. Założenia systemu są realizowane częściowo, o czym świadczy brak powołania wyżej wymienionych zespołów, a co za tym idzie brak sprawozdań z ich działalności oraz podsumowania funkcjonowania systemu jakości kształcenia w uczelni, o czym stanowią założenia systemu.

Interesariusze wewnętrzni biorą udział w projektowaniu programu kształcenia poprzez udział w posiedzeniach Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału Społeczno-Ekonomicznego. W skład Rady Wydziału wchodzi: dziekan, pracownicy samodzielni, adiunkci, pracownicy administracyjni, przedstawiciele Założyciela uczelni oraz studenci. Protokoły z posiedzeń Senatu Uczelni oraz Rady Wydziału świadczą o zaopiniowaniu zaproponowanych projektów planu studiów i efektów kształcenia, jednak bez przedstawienia ich treści, szczegółów zmian oraz ewentualnych opinii na temat poszczególnych propozycji. Obecnie obowiązujące efekty kształcenia zostały przyjęte Uchwałą nr 10/2015 Senatu WSHiU z dnia 17 czerwca 2015 r. Natomiast na posiedzeniu w dniu 28 czerwca 2017 r. Rada zatwierdziła plan studiów, program nauczania oraz efekty kształcenia dla kierunku "turystyka i rekreacja", obowiązujące od kolejnego roku akademickiego. Interesariusze wewnętrzni, którzy zgodnie z założeniami systemu wchodzi w skład Uczelnianej, Senackiej i Wydziałowej Komisji ds. jakości kształcenia, powinni omówić program kształcenia oraz ewentualne wprowadzenie zmian do niego, które mogłyby wynikać z wniosków podsumowujących funkcjonowanie uczelnianego systemu jakości kształcenia. Jednak jak wspomniano wcześniej Komisje te nie zostały powołane.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dla studentów kierunku "turystyka i rekreacja" zgłaszali władzom uczelni swoje propozycje dotyczące wprowadzenia nowych przedmiotów. "Planowanie turystyczne" to przedmiot, który po raz pierwszy został wpisany do planu studiów w bieżącym roku akademickim. Podobnie jak "Ekonomia turystyki i rekreacji", który jest wykładany od roku akademickiego 2017/2018, a jego wprowadzenie zostało poprzedzone rozmową z Rektorem uczelni, któremu przedstawiono propozycję treści kształcenia oraz formy zajęć. Aktualnie między wykładowcami a Rektorem toczą się negocjacje w sprawie wprowadzenia do programu studiów przedmiotu "Promocja zdrowia". Zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich podlegają hospitacji dwa razy w roku akademickim. W trakcie wizytacji przedłożono do wglądu kilkanaście wypełnionych protokołów z hospitacji zajęć, które zostały przeprowadzone w ostatnich 2-3 miesiącach 2017 r. Nie opracowuje się wyników hospitacji, a zatem nie wyciąga się wniosków z ich przeprowadzenia.

Studenci kierunku "turystyka i rekreacja" wchodzi w skład Senatu Uczelni i Rady Wydziału, zatem mają zapewnioną możliwość wyrażania opinii i zgłaszania ewentualnych uwag do programu kształcenia. Jednak ich aktywność jest niska. Studenci preferują jednak bezpośrednie kontakty i rozmowy z samorządem studenckim lub władzami Wydziału. Tą drogą zaproponowali wprowadzenie nowej specjalności "Menedżer ośrodka jeździeckiego". Według deklaracji Władz Uczelni specjalność ta zostanie wprowadzona od przyszłego roku akademickiego.

Nowe przedmioty w programie kształcenia na kierunku "turystyka i rekreacja" to: "Zarządzanie obiektami sportowo-rekreacyjnymi (wykład i ćwiczenia), "Kompetencje w zarządzaniu hotelem" (wykład i ćwiczenia), "Produkt turystyczny" (wykład i ćwiczenia), "Warsztat obsługi klienta" (gra symulacyjna, ćwiczenia). Ponadto na etapie przygotowywania są dwa przedmioty: "Współczesne tendencje w hotelarstwie" oraz "Planowanie turystyczne".

Interesariusze zewnętrzni są ważnym źródłem informacji o programie kształcenia i założonych efektach kształcenia oraz ich adekwatności do potrzeb rynku pracy. Przedstawiciele niektórych podmiotów współpracujących z uczelnią prowadzą zajęcia dla

studentów kierunku "turystyka i rekreacja", oraz przeprowadzają zajęcia praktyczne na terenie miasta Poznań. Partnerzy biznesowi to między innymi: firma Alltraining, Stowarzyszenie lokalne Grupa Działania "Progres", Konińskie Regionalne Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, firma "mysquash RestoBar", firma One event. W trakcie wizytacji interesariusze zewnętrzni stwierdzili, że ich kontakty i rozmowy z przedstawicielami wydziału mają charakter nieformalny, a od października 2017 roku odbyło się kilka spotkań tematycznych. Interesariusze, którzy mieli kontakt ze studentami np. na praktykach lub przy realizacji pojedynczych projektów, zwrócili uwagę na brak u studentów podstawowych umiejętności z zakresu organizacji projektu lub czynności wykonywanych w warunkach pracy biurowej. Jedną z ostatnich propozycji przedstawionych przez interesariuszy zewnętrznych Rektorowi dotyczy wprowadzenia przedmiotu interdyscyplinarnego. Interesariusze zaproponowali pod rozważenie Władzom uczelni wprowadzenie nowych przedmiotów - "Menedżer eventów", "Zarządzanie-marketing", "Zasady pisania projektów".

Uchwałą nr 19/2012 Senatu Uczelni z dnia 18 września 2012 r. przyjęto i zatwierdzono projekt systemu monitorowania karier po WSHiU w Poznaniu. Jednak w trakcie wizytacji nie przedstawiono ankiet wypełnionych przez absolwentów, ani wynikających z nich wniosków.

Stosowana w uczelni praktyka działania w zakresie jakości kształcenia pozwala sądzić, że interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni tylko częściowo są zaangażowani w kształtowanie polityki jakości i biorą udział w projektowaniu programu kształcenia.

System zapewnienia jakości w uczelni nie jest w pełni skuteczny. W wyniku ostatniej wizytacji na kierunku "turystyka i rekreacja" w 2011 roku wydano ocenę pozytywną, jednak sformułowano również zalecenia. Jednym z nich było dalsze doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Jako przykład podano braki w obszarze dotyczącym okresowych przeglądów planów i programów nauczania, brak aktywności studentów w tym zakresie, oraz tylko 3 udokumentowane hospitacje zajęć. Bieżąca ocena jakości kształcenia wskazała na niepełny udział interesariuszy w okresowych przeglądach planów i programów nauczania. Od ostatniej wizytacji opracowano wzory protokołu hospitacji, a w toku bieżącej wizytacji przedłożono do wglądu wypełnione protokoły z hospitacji zajęć (kilkanaście egzemplarzy), które dotyczyły hospitacji przeprowadzonych w ostatnich 2-3 miesiącach 2017 roku. Nie sporządzono zbiorczego opracowania wyników hospitacji i nie wyciągnięto stosownych wniosków.

3.2.

W uczelni od 2005 roku funkcjonuje platforma Pro Akademia, której licencja na użytkowanie została zakupiona od firmy APR System s.c. Na platformie każdy student ma założone swoje indywidualne konto. Zawarte są tam dane osobowe studenta, informacje o wykształceniu średnim lub wyższym, toku studiów, grupach na studiach, semestrach i ocenach, opłatach za studiach, stypendiach, praktykach, dyplomie. Za pośrednictwem platformy student ma możliwość zasięgnięcia wielu informacji na temat uczelni oraz załatwienia spraw związanych z tokiem studiów. Profil studenta zawiera następujące zakładki m. in.: dziekanat, czesne, kasa, działy nauczania, administracja, stypendia, sylabusy, powiadomienia, karty, e-learning, dokumenty do pobrania. Platforma udostępnia studentom dane umożliwiające nawiązanie kontaktu z nauczycielami akademickimi np. adres e-mail, numer telefonu, godziny i miejsca dyżurów.

Dla kandydatów na studia ważnym źródłem informacji o procesie kształcenia na kierunku "turystyka i rekreacja" jest strona internetowa Wyższej Szkoły Handlu i Usług w Poznaniu. Przedstawiono tam ofertę kształcenia na pierwszym i drugim stopniu studiów z wyszczególnieniem specjalności oferowanych na wybranych kierunkach studiów. Dla zainteresowanych konkretnym kierunkiem studiów przedstawiono charakterystykę kierunku

wraz z perspektywami zawodowymi po ukończeniu studiów. Osobna zakładka "Rekrutacja" zawiera wykaz dokumentów wymaganych do procesu rekrutacji na różnych poziomach studiów oraz informacje o opłatach za studia. W zakładce "Uczelnia" znajdują się podstawowe informacje o Uczelni, jej Władzach i Założycielu oraz o dziekanacie. W podzakładce "Strefa studenta" są informacje na temat organizacjach studentów i absolwentów, Biura Karier i Praktyk. Na stronie internetowej w strefie ogólnodostępnej brakuje podstawowych dokumentów o Uczelni - Statutu, regulaminu studiów, regulaminu praktyk, aktów prawa wewnętrznego uczelni. Brakuje również planów studiów i sylabusów, które są dostępne tylko dla studentów za pośrednictwem platformy Pro Akademia.

Nauczyciele akademicy są zobowiązani aby przed rozpoczęciem zajęć poinformować studentów, jakiego rodzaju wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne nabędą w ramach przedmiotu oraz, w jaki sposób będą one weryfikowane, treściach programowych przedmiotu, sposobie jego realizacji, wymaganiach dotyczących uzyskania pozytywnej oceny końcowej zgodnie z informacjami zawartymi w sylabusie przedmiotu.

Wyżej przedstawione formy działania Uczelni i jej pracowników stanowią podstawę do stwierdzenia skuteczności przyjętych rozwiązań w kontekście zapewniania dostępu do informacji procesie kształcenia. Natomiast warto rozważyć stworzenie osobnej zakładki zawierającej plany studiów i sylabusy przedmiotów, dzięki którym potencjalny kandydat na studia ma możliwość poznania treści kształcenia, jakie są przekazywane w trakcie studiów na wybranym przez siebie kierunku studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Proponowana ocena spełnienia kryterium 3 jest uzasadniona brakiem pełnego zaangażowania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces doskonalenia programu kształcenia, niepowołaniem niektórych organów przewidzianych w strukturze systemu jakości kształcenia.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Zaleca się pełne wdrożenie zaleceń uczelnianego systemu zapewnienia jakości kształcenia, poprzez powołanie wszystkich ciał kolegialnych i jednoosobowych wymienionych w strukturze systemu oraz realizację wszystkich działań projakościowych przewidzianych w systemie. Ponadto zaleca się podjęcie działań mających na celu zwiększenie aktywności studentów w procesie opiniowania programu studiów oraz zamieszczenie na stronie internetowej planów studiów i sylabusów przedmiotów.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1. Dane przekazane przez Departament Szkolnictwa Wyższego MNiSW dotyczące minimum kadrowego (z dn. 30.08. 2017 r.) nie są zgodne z danymi zawartymi w Raporcie Samooceny z dn. 12. stycznia 2017 r. Obydwa źródła są rozbieżne zarówno pod względem

wyszczególnionych nauczycieli akademickich (spójność dotyczy tylko dwóch osób z minimum), jak i obszarów kształcenia, do których odnoszą się efekty kształcenia. Dane te sugerują liczne zmiany w minimum kadrowym na ocenianym kierunku, co potwierdza wyniki poprzedniej wizytacji PKA, akcentujące niestabilność kadry nauczycieli akademickich. W dalszej analizie za wiążące przyjęto dane zawarte w Raporcie Samooceny

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego na kierunku „turystyka i rekreacja” na studiach pierwszego stopnia o profilu praktycznym 8 nauczycieli akademickich – jednego profesora, jednego doktora habilitowanego, czterech doktorów oraz dwóch magistrów. Pod względem liczby nauczycieli akademickich zgłoszonych przez Wydział Społeczno-Ekonomiczny na kierunku „turystyka i rekreacja” spełnione są wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.12 oraz poz. 1842, art. 9a). Ostatecznie do minimum kadrowego Zespół Oceniający zaliczył dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich, czterech doktorów oraz dwóch magistrów, posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Profesor i doktor habilitowany posiadają dorobek naukowy a także doświadczenia zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające obszarowi nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej, w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej. Obydwaj samodzielni pracownicy naukowcy posiadają obszerny dorobek naukowy w zakresie tematyki związanej z prowadzonymi przez nich przedmiotami. Dorobek związany z przyjętymi efektami kształcenia posiadają także doktorzy zgłoszeni do minimum kadrowego. Dwóch doktorów posiada dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią w obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej (dziedzina nauk o kulturze fizycznej, dyscypliny brak), dwóch następnych w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie naukowej ekonomii. Dla przykładu jeden z doktorów jest instruktorem kilku dyscyplin sportu i pilotem wycieczek, inny prowadzi agencję turystyczno-usługową, jeszcze inny jest doradcą finansowym firmy konsultingowej. Dwóch magistrów zaliczanych do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej (dyscypliny brak) to instruktorzy i trenerzy; jedna z tych osób posiada dodatkowo adekwatny do efektów kształcenia dorobek naukowy z ostatnich lat. Jeden z magistrów instruktorem gimnastyki, trenerem drugiej klasy taekwondo, ratownikiem wodnym a ponadto ukończył kurs kwalifikowany opiekuna kolonijnego i kurs kwalifikowany pierwszej pomocy.

Reasumując: Uczelnia umiejscowiła kierunek „turystyka i rekreacja” w trzech obszarach kształcenia. W obszarze nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej do minimum kadrowego ZO zaliczył profesora, doktora habilitowanego, dwóch doktorów oraz dwóch magistrów, w obszarze nauk społecznych – dwóch doktorów (w dziedzinach i dyscyplinach wskazanych powyżej). Trzeci obszar – obszar nauk przyrodniczych nie posiada nie posiada nauczyciela akademickiego wchodzącego w skład minimum kadrowego. Dlatego też nie został spełniony warunek określony w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26. września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z dn. 30 września 2016 r., poz. 1596, art.11.2) mówiący, że „Każdy obszar kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów, powinien być reprezentowany w minimum kadrowym przez co najmniej jednego nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy odpowiadającym temu obszarowi kształcenia. Sumując – do minimum kadrowego zaliczono (jak wcześniej wskazano) 8. Nauczycieli akademickich z dwóch obszarów: (1) nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej oraz (2) z nauk społecznych

4.2. Analizę obsady zajęć dydaktycznych przeprowadzono z uwzględnieniem dorobku naukowego (w tym jego zgodności z programem studiów i efektami kształcenia), kompetencji

dydaktycznych oraz obserwacji prowadzenia zajęć dydaktycznych dokonanych w czasie hospitacji. Zgłoszeni do prowadzenia zajęć nauczyciele akademicy spełniają wymagania przedmiotowe różnych modułów („podstawy turystyki”, „turystyka międzynarodowa” „menager hotelarstwa, spa & wellnes”). Dwóch samodzielnych pracowników naukowych prowadzi proseminaria, seminaria oraz wykłady. Przedmioty związane z różnymi aspektami turystyki „gospodarka turystyczna”, „zagospodarowanie turystyczne i rekreacyjne”, „polityka turystyczna”, „produkt turystyczny”) prowadzą specjaliści z uprawnieniami zdobytymi poza uczelnią. Ta sama uwaga dotyczy przedmiotów ekonomicznych („ekonomia”), prawa („elementy prawa w turystyce”) a także przedmiotów natury społecznej i humanistycznej („etyka”, „filozofia”). „Historię architektury i sztuki” prowadzi prof. historii, związany z Poznaniem i okolicami a „funkcjonowanie biura podróży” i „pilotaż wycieczek” osoba związana z tymi zagadnieniami poza pracą na ocenianym kierunku. Zespół wizytujący nie miał uwag w stosunku do obsady zajęć przedmiotów z obszaru części nazwy kierunku „Turystyka”. Drugi człon nazwy kierunku („rekreacja”), nie jest w pełni reprezentowany przez własną kadrę do prowadzenia odpowiednich zajęć. Trenerzy/instruktorzy różnych rekreacyjnych form aktywności (m.in. gimnastyki, pływania, kulturystyki) nie prowadzą odpowiednich zajęć, standardowych dla tego kierunku. Np. instruktor wielu form aktywności ruchowej prowadzi fizjologię w formie wykładów zamiast różnych form rekreacyjnych. Tzw. „partnerzy zewnętrzni”, prowadzący „wychowanie fizyczne” na kierunku „turystyka i rekreacja” nie mogą wypełnić całości potrzeb absolwentów kierunku. Jeżeli Uczelnia decyduje się na prowadzenie kierunku „Turystyka i rekreacja” powinna uaktywnić udział własnej kadry w prowadzeniu przedmiotów związanych rekreacyjną stroną kierunku.

4.3. Pomimo profilu praktycznego Uczelnia, ze znacznym udziałem nauczycieli kierunku „turystyka i rekreacja” prowadzi własne czasopismo („Zeszyty Naukowe WSHiU”), punktowane przez MNiSW. Czasopismo wydawane jest w odstępach półrocznych, a prace w nim prezentowane mają charakter naukowy, z akcentem na wartości aplikacyjne (pomocne w organizowaniu aktywności rekreacyjnej i turystycznej (patrz pkt. 1.2). Udział w redagowaniu czasopisma pozwala nauczycielom na stawianiu pierwszych kroków w autopromocji naukowej, zmierzającej do uzyskania pierwszych stopni naukowych. Większość pracowników naukowo-dydaktycznych w rozwoju naukowym wspomagana jest jednak przez inne uczelnie. W czasie spotkania z pracownikami nauczyciele chwalili władze Uczelni w zakresie pomocy w udziale w konferencjach i wyjazdach zagranicznych. Przykłady podano w pkt. 6. Pomimo przedstawienia kilku przykładów, nie ma opracowanego planu rozwoju i wymiany dla pracowników kierunku „turystyka i rekreacja” W programie Erasmus+ nie uczestniczył żaden z nich. Reasumując, kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca oceniany kierunek oceniana jest ze względu na umiejętności praktyczne, jednakże udział w corocznych planach naukowych finansowanych ze środków własnych pozwala na osobisty rozwój.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Do minimum kadrowego zaliczono 8 nauczycieli akademickich z dwóch obszarów: nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizyczne, w dziedzinie nauk o kulturze fizycznej (6) oraz nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, w dyscyplinie ekonomia (2). Liczba, dorobek naukowy a w szczególności doświadczenia zdobyte poza uczelnią (kompetencje instruktorskie, trenerskie oraz branżowe z obszaru turystyki) potwierdzają zasadność skompletowania kadry, w tym wchodzącej w skład minimum do prowadzenia zajęć na kierunku „turystyka i rekreacja”, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny. Zasadniczym mankamentem jest brak w minimum kadrowym nauczyciela

akademickiego z obszaru nauk przyrodniczych, co w świetle obowiązujących przepisów, nie pozwala na pełną akceptację tego punktu.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

W minimum kadrowym i poza nim znajdują się pracownicy, z uprawnieniami do zajęć z zakresu różnych aspektów „rekreacji”. Niestety, w programie studiów takich zajęć jest niewiele, a zatrudnieni nauczyciele akademicy (z minimum i poza nim) prowadzą inne przedmioty.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Wizytowany Wydział odpowiadający za kierunek turystyka i rekreacja, posiada udokumentowaną współpracę z ponad 70 podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Większa część porozumień o współpracy została zawarta w latach 1996 – 2015. Porozumienia o współpracy mają charakter formalny (zazwyczaj zawarte na czas nieokreślony), zakładają m.in.: prowadzenie wspólnych tematów badawczych, przygotowanie do druku i publikowanie prac naukowych, organizowanie konferencji naukowych czy organizowanie praktyk zawodowych i staży. Porozumienia zawarte zostały z kluczowymi grupami interesariuszy tj. z uczelniami publicznymi i niepublicznymi, organami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i pracodawcami. Dokument regulujący proces dyplomowania (Zasady dyplomowania, zatwierdzony decyzją Rektora Wyższej Szkoły Handlu i Usług z dnia 08.10.2010), umożliwia przedstawicielom interesariuszy zewnętrznym udział w procesie dyplomowania.

Aktualnie funkcjonujący program nauczania i efekty kształcenia dla kierunku turystyka i rekreacja przyjęte zostały Uchwałą Senatu nr 10/2015. Na podstawie protokołu z posiedzenia Senatu WSHiU z dnia 7 lipca 2016 roku oraz zapisów w Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Handlu i Usług w Poznaniu, nie stwierdzono udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie doskonalenia programu nauczania i efektów kształcenia.

Na podstawie dokumentacji przedstawionej do wglądu podczas wizytacji, po przyjęciu przez Senat programu nauczania na kierunku (Uchwała 10/2016), podpisano kolejnych 18 porozumień w latach 2017-2018. Do porozumień załączono protokoły ze spotkań z przedstawicielami m.in.: Altraining, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Progres”, Konińskie Regionalne Towarzystwo Społeczno-Kulturalne, mysqash RestoBar i One event. Na spotkaniach władz uczelni z ww. firmami, podejmowano następującą tematykę: konsultacje dot. weryfikacji efektów kształcenia oraz konsultacje dotyczące przydatności przekazywanych treści studentów pod kątem szeroko rozumianej praktyki biznesowej. Notatki nie zawierają, konkretnych ustaleń, ani sposobów realizacji zgłaszanych rekomendacji.

W spotkaniu zorganizowanym w trakcie wizytacji ZO PKA na ocenianym kierunku z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, uczestniczyło łącznie trzech przedstawicieli reprezentujących sektory prywatny i pozarządowy. Uczestnicy spotkania posiadają podpisane formalnie umowy o współpracy. Zaproszeni przedstawiciele jednogłośnie stwierdzili, iż co najmniej od dwóch lat, władze uczelni chętnie korzystają ze

wsparcia, które im oferują. Zazwyczaj są to konsultacje indywidualne i nie mają charakteru formalnego (formy pisemnej). Potwierdzono, że władze uczelni starają się, aby kierunek turystyka i rekreacja „był jak najbardziej praktyczny”. Rezultatem nieformalnych rozmów jest planowane włączenie do programu nauczania następujących przedmiotów: Zarządzanie i planowanie w marketingu i Promocja zdrowia. Jeden z przybyłych interesariuszy potwierdził wygłoszenie wykładu dla studentów studiów stacjonarnych w 2017 roku, który dotyczył organizacji wyjazdów turystycznych i wydarzeń eventowych. Kolejny reprezentant otoczenia społeczno-gospodarczego zapewnił, iż włącza w proces nauczania (w ramach przedmiotu Ekonomia turystyki i rekreacji), elementy praktyczne tj. nauka programu SOWA wykorzystywanego do tworzenia projektów finansowanych z EFS. Zaproszeni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wyraźnie potwierdzili chęć współpracy i otwartość władz uczelni w jak najlepsze dostosowanie programu nauczania i efektów kształcenia do wymogów rynku pracy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia zawarła dużą liczbę porozumień o współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w latach 1996-2018. Słabą stroną zawartych partnerstw jest deklaracyjny charakter współpracy (nie licząc tych, których głównym celem jest realizacja praktyk zawodowych), ponieważ dopiero ostatecznie umowy z lat 2017-2018, wskazują cele, które mogą przyczynić się do poprawy jakości kształcenia na wizytowanym kierunku oraz są uzupełnione konkretnymi działaniami. Stwierdzono niewystarczający (fasadowy) udział otoczenia społeczno-gospodarczego w projektowaniu i zatwierdzaniu programu nauczania i efektów kształcenia. W 2017 roku podjęto próbę konsultacji programu nauczania i efektów kształcenia z otoczeniem społeczno-gospodarczym, lecz działania te jeszcze nie przełożyły się na konkretne zmiany. Istnieje nieformalny proces dokonywania pewnych zmian w programie nauczania i efektach kształcenia lecz dokonuje się on, jedynie w momencie kiedy osoba reprezentująca otoczenie zewnętrzne (społeczno-gospodarcze) pełni jednocześnie rolę nauczyciela / dydaktyka na wizytowanym kierunku.

Dobre praktyki

Nie dotyczy.

Zalecenia

1. Zaleca się włączenie w proces konsultacji i opiniowania efektów kształcenia przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego np. w postaci zaproszenia do pracy w ramach Wydziałowego Zespołu ds. jakości kształcenia.
2. Zaleca się włączenie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w proces sprawdzania i oceniania efektów kształcenia (w tym dyplomowania).
3. Warto dokonać aktualizacji bazy potencjalnych partnerów społeczno-gospodarczych z wyłonieniem partnerów naukowo-dydaktycznych, prowadzących praktyki zawodowe czy też grupę przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego realnie współpracujących przy tworzeniu i doskonaleniu programów nauczania i efektów kształcenia.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6 -

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja WSHiU w opinii ZO PKA nie jest mocną stroną Uczelni.

Studenci I stopnia kierunku turystyka i rekreacja podejmują naukę jednego języka, tj. języka angielskiego, jednak jego treści, jak wynika z wypowiedzi studentów formułowanych podczas spotkania z ZO, nie są dostosowane do problematyki turystyki i rekreacji. Drugi język jest ofertą do wyboru i na obecną chwilę niepodjętą przez studentów.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia, poza wyżej wspomnianą edukacją języków obcych, wyraża się również w możliwości korzystania z oferty programów mobilności, w tym ze stypendium Erasmus plus. Z informacji pozyskanych przez ZO PKA podczas wizytacji, wynika, że żaden student nie uczestniczył w programie Erasmus plus. Niemniej jednak tego rodzaju oferta jest znana społeczności studenckiej, co potwierdzili studenci podczas spotkania z ZO PKA.

Żaden student nie przyjechał do WSHiU w ramach programu Erasmus plus na studia z turystyki i rekreacji.

W obszarze umiędzynarodowienia na kierunku turystyka i rekreacja odnotowuje się aktywność w zakresie odbywania praktyk zagranicznych. W latach 2015/2016 zrealizowano 1 staż zagraniczny w hotelu w Norwegii, rok później – 4 staże, w tym 1 w ośrodku hipicznym we Włoszech, 3 staże w hotelach we Francji i Luxemburgu.

W ofercie dydaktycznej na I stopniu na kierunku turystyka i rekreacja nie ma przedmiotów w języku obcym.

Umiędzynarodowienie na kierunku turystyka i rekreacja odnosi się również do pracowników. W latach 2015/2016 w ramach wymiany z zagranicznymi ośrodkami akademickimi wyjechało 3 pracowników, do takich krajów jak Turcja - Sztambuł Uniwersytet Ticaret, Portugalia – Lizbona Uniwersytet ISCEM, Niemcy – Uniwersytet w Hoff. Uczelnia nie prowadzi kursów językowych dla swoich pracowników. W latach 2015-2017 do WSHiU na kierunek turystyka i rekreacja przyjechało 4 pracowników z Akademii Rolniczej z Ukrainy.

Współpraca z zagranicą, poza ww. obszarami, odnosi się również do wspólnych projektów międzynarodowych. Te były realizowane w WSHiU, np. wspólny projekt z uczelnią partnerską Instituto Superior de Comunicacao Empresarial w Lizbonie 2013/2014, czy Best-Sabel –Hochschule w Berlinie w 2014 r., niemniej jednak nie dotyczyły one turystyki i rekreacji.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Tylko 5 studentów Uczelni wzięło udział w praktykach zagranicznych i 3 nauczycieli partycypowało w międzynarodowej wymianie naukowej i dydaktycznej. Brak jest w ofercie dydaktycznej I stopnia *turystyki i rekreacji* przedmiotów prowadzonych w języku obcym. Nauka języka angielskiego nie jest ukierunkowana stricte na treści kształcenia w kierunku turystyki i rekreacji, co podkreślali studenci, a co ujawnia się w sylabusach, gdzie – co należy wyraźnie zaznaczyć - odnotowuje się pojedyncze tematy związane stricte z kierunkiem, jak np. *Tourism and travelling; A study trip*. Wśród słabości umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku turystyka i rekreacja WSHiU, poza ww., wskazuje się na brak aktywności mobilnej studentów w ramach wymiany Erasmus plus. Ponadto nie odnotowuje się współpracy z zagranicą, w obszarze wspólnych projektów.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- wzmocnienie działań na rzecz mobilności studentów w ramach Erasmus plus, np. dodatkowe kursy językowe dla nich.
- wprowadzenie przedmiotów w języku obcym do oferty dydaktycznej.
- ukierunkowanie treści języka angielskiego stricte na zagadnienia związane z turystyką i rekreacją.
- zaproponowanie kursów językowych dla pracowników naukowo-dydaktycznych.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

7.1. Infrastruktura dydaktyczna oraz wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym

7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1 Siedziba Uczelni mieści się w Poznaniu przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 223/229 (umowa najmu z dnia 1.10.2015). Łącznie powierzchnia najmu obejmuje 956,86 m² zlokalizowanych na dwóch piętrach. W budynku znajduje się siedziba władz i administracji Uczelni (II piętro oraz dolny parter): powierzchnia biurowa: 189,55 m² i powierzchnia socjalna: 40 m². W budynku tym znajdują się pomieszczenia rektoratu i administracji (biuro kanclerza, kwestura, biuro rekrutacji, biuro karier, biuro współpracy międzynarodowej).

Jednostka dysponuje standardowymi salami dydaktycznymi, wyposażonymi standardowo m.in. w projektor multimedialny. W salach prowadzone są wykłady i ćwiczenia. Mogą w nich odbywać się zajęcia realizowane metodą projektów, gier dydaktycznych (jak np. w przypadku hospitowanych zajęć z „*Pedagogiki czasu wolnego*” por. załącznik nr 5), zajęcia z wykorzystaniem komputerów, np. „*E-marketing*”, które pozwalają na praktyczne przygotowanie zawodowe studentów, umożliwiając realizację programu kształcenia i osiągnięcie przez nich zakładanych efektów kształcenia.

Niemniej jednak w ofercie dydaktycznej kierunku turystyka i rekreacja są przedmioty, które wymagałyby właściwego podejścia do praktycznego przygotowania zawodowego i realizowania pewnych treści np. w terenie, na sali gimnastycznej, np. „*Rekreacja plenerowa*”, czy w konkretnym obiekcie np. „*Zarządzanie obiektami hotelarskimi*”, i inne. Trzeba zaznaczyć, że obecnie są już realizowane w ten sposób pewne przedmioty. Stanowią je przedmioty kierunkowe, jak np. „*Podstawy turystyki*”, „*Obsługa ruchu turystycznego*”, „*Hotelarstwo*”, których realizacja wiąże się z wizytą np. w hotelu, centrum informacji turystycznej, biurze podróży.

Uczelnia dysponuje właściwą infrastrukturą i wyposażeniem w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na potrzeby praktycznego przygotowania zawodowego. Stanowi ją 16 stanowisk komputerowych, w tym 1 dla prowadzącego, zlokalizowane w 1 sali dydaktycznej. Użyteczna jest ona w realizacji m.in. takich przedmiotów jak „*Systemy informatyczne w turystyce i rekreacji*” czy „*Technologie informacyjne*”, gdzie w oparciu o właściwe oprogramowanie studenci zdobywają praktyczne przygotowanie zawodowe, co zapewnia realizację programu kształcenia i osiągnięcie przez nich zakładanych efektów kształcenia. Studenci podczas spotkania z ZO PKA jako wystarczającą do ich potrzeb

określili infrastrukturę dydaktyczną wykorzystywaną w procesie kształcenia. Z ich perspektywy istnieje możliwość osiągnięcia znacznej części zakładanych efektów kształcenia w oparciu o infrastrukturę dydaktyczną i naukową, którą dysponuje jednostka.

Rozmiary opisanej bazy dydaktycznej są dostosowane do liczebności studentów. **Niemniej jednak baza ta nie jest dostosowana w ogóle do przedmiotów rekreacyjnych, (których w planie studiów co prawda jest niewiele, ale z racji charakteru kierunku są one wymagana, a w ślad za tym odpowiednia infrastruktura), poczynając od przedmiotu wychowanie fizyczne.** Do realizacji tychże Uczelnia wynajmuje pomieszczenia w budynku naprzeciwko swojej siedziby, tj. Centrum Sportowe Halkownia.

Baza dydaktyczna Uczelni spełnia wymogi przepisów bhp, ergonomii pracy, ochrony pożarowej, nie posiada w swojej konstrukcji barier architektonicznych, umożliwiając swobodne poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami. Infrastruktura dydaktyczna wykorzystywana w praktycznym przygotowaniu zawodowym służy realizacji procesu kształcenia do potrzeb osób niepełnosprawnych, zapewniając im pełne uczestnictwo w procesie kształcenia oraz korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych. Na kierunku turystyka i rekreacja naukę pobierają 3 osoby z niepełnosprawnością. Studenci podczas spotkania z ZO PKA uznali infrastrukturę dydaktyczną dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W Uczelni studenci mogą korzystać z dostępu do sieci Internet (dostęp przewodowy lub bezprzewodowy). Studenci mogą korzystać z automatów zlokalizowanych w głównym budynku WSHiU. W bezpośrednim sąsiedztwie Uczelni znajduje się placówka gastronomiczna, placówki handlowe, przystanki komunikacji miejskiej.

7.2 Słabą stroną Uczelni są zasoby biblioteczne.

Biblioteka WSHiU zlokalizowana jest w budynku przy ul. Zwierzynieckiej 13B. Łączna powierzchnia biblioteki wynosi 190 m². W jej skład wchodzi następujące pomieszczenia:

- a) tradycyjna czytelnia dla studentów i pracowników z 13. stanowiskami i swobodnym dostępem do zbiorów podręcznych i czasopism,
- b) skomputeryzowana wypożyczalnia książek i wydawnictw ciągłych,
- c) cztery stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i katalogów on-line,
- d) dwa nowoczesne magazyny na zbiory biblioteczne i wydawnictwa uczelniane,
- e) pomieszczenia sanitarne dla studentów,
- f) część administracyjno-techniczna.

Niestety na obecną chwilę w budynku tym mieści się magazyn, a wyspecyfikowane zasoby są wyłączone z użycia. Dostęp do ok. 6500 woluminów oraz 20 tytułów prenumerowanych czasopism (informacja pozyskana od władz Uczelni podczas wizytacji) jest nieosiągalny. W siedzibie Uczelni przy ul. 28 Czerwca 1956 r. nr 223/229 **mieści się jedynie punkt biblioteczny**, w którym jest tylko 220 książek z turystyki i rekreacji. Nie było możliwym zalogowanie się do zasobów biblioteki WSHiU w dniu wizytacji PKA (20-21.01.2018), sprawdzenie stanu pozycji literaturowych specyfikowanych w sylabusach. W rezultacie w dniu wizytacji PKA dostęp do literatury podstawowej wyszczególnionej w sylabusach przedmiotów był niemożliwy, poza pojedynczymi wyjątkami, jak np. Kowalczyk A., Derek M., *Zagospodarowanie turystyczne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010; Kruczek Z., *Kompendium pilota wycieczek*, Proksenia, Kraków 2009.

Z raportu samooceny WSHiU wynika, że biblioteka jest obsługiwana przez zintegrowany system informatyczny LIBERO 5.5. Posiada dostęp do bazy Science Direct (Elsevier) oraz do zasobów bibliotecznych innych uczelni, a w szczególności do: katalogu bibliotek poznańskich, Katalogu BIPSYS, Biblioteka Kongresu USA, OPAC 97 – katalogi British Library (w tym: Document Supply Collection).

W rezultacie brak dostępu do bazy biblioteki ogranicza studentom możliwość zapoznawania się z literaturą wymaganą do osiągnięcia efektów kształcenia, (choć z informacji pozyskanych podczas wizytacji ZO PKA wynika, że niektórzy prowadzący dostarczali materiał źródłowy do zajęć). Tego rodzaju ograniczenia mają swoje implikacje również w bibliografiach prac dyplomowych, gdzie niejednokrotnie literatura jest uboga co do ilości, albo przestarzała, np. z lat 50. ubiegłego stulecia (por. załącznik 3, cz. II).

Monitorowanie i doskonalenie infrastruktury w WSHiU odbywa się w sposób ograniczony, głównie za sprawą sugestii samorządu studenckiego. Jego inicjatywą było np. postawienie stolików wraz z fotelami, sofami na korytarzu Uczelni. Studentom nie udostępnia się dedykowanego narzędzia pozwalającego badać infrastrukturę dydaktyczną jednostki, wszelkie uwagi można jednak zgłaszać albo poprzez bezpośrednią rozmowę z Dziekanem albo samorząd studencki.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Infrastruktura dydaktyczna WSHiU nie jest w pełni zadawalająca dla osiągnięcia efektów kształcenia dla kierunku turystyka i rekreacja o profilu praktycznym, zwłaszcza jeśli mowa o przedmiotach rekreacyjnych, oraz tych, które mają przygotować studenta do wykonywania pracy zawodowej np. w hotelu, biurze podróży itp. Za pozytywne należy uznać przygotowanie studenta do pracy w turystyce z obsługi komputerowej, np. w zakresie systemów rezerwacyjnych, które z opisu sylabusów oraz wyposażenia sali dydaktycznej, jest prawidłowo realizowane. Słabą stroną infrastruktury jest brak biblioteki, czytelnicy, możliwości zamawiania książek i czasopism. Przekłada się to na brak możliwości realizowania efektów kształcenia. Słabością jest także brak sposobów monitorowania i doskonalenia infrastruktury.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- poszerzenie bazy dydaktycznej umożliwiającej realizację efektów kształcenia dla profilu praktycznego wraz z uzupełnieniem stosownych zapisów w sylabusach;
- uruchomienie biblioteki;
- pozyskanie podstawowych, aktualnych woluminów dla każdego z realizowanych kursów i w miarę możliwości finansowych zwiększanie liczby egzemplarzy;
- opracowanie sposobów monitorowania i doskonalenia infrastruktury.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1. Kluczowe znaczenie dla ocenianego kierunku ma niewielka liczba studentów, w ramach każdego z roczników. Funkcjonujące rozwiązania opierają się głównie na bezpośrednim kontakcie studentów z nauczycielem akademickim oraz w sprawach ogólnych związanych z procesem studiowania, z Dziekanem. Innymi kluczowymi uwarunkowaniami wpływającymi na tworzenie i ewaluację odpowiednich narzędzi wsparcia i motywowania studentów jest proporcjonalnie duża liczba studentów z państw z za wschodniej granicy, zwłaszcza Ukrainy oraz motywacje studentów względem wyboru studiów w ramach jednostki dotyczące głównie podejmowanej pracy zawodowej.

Z perspektywy studentów zwiększająca się liczba studentów pochodzących z Ukrainy tworzy szereg wyzwań. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom przyjętych kandydatów utworzono rozwiązania wspierające studentów w adaptacji do studiów na wizytowanym kierunku. Działania rozpoczynają się już od rekrutacji i promocji Uczelni, na tym etapie potencjalnym kandydatom prezentowane są atuty studiów na kierunku. Po przyjęciu na studia przyjęte osoby mogą liczyć na wsparcie opiekunów w sprawach związanych ze studiowaniem ale też organizacją życia w Polsce, w tym poszukiwaniem pracy zawodowej. Pomoc w tym zakresie zapewnia Akademickie Biuro Karier, poprzez zatrudnionego w tym celu pracownika. Istotnym z perspektywy wszystkich studentów kierunku jest to, aby wymagania stawiane wobec Polaków i obcokrajowców były zbieżne. Dotyczy to m.in. weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia. W tym zakresie studenci podczas spotkania z ZO nie zgłaszali większych zastrzeżeń, dostrzegając jednak kolejne wyzwania w tym zakresie. Jedynym z nich jest konieczność utrzymania poziomu kształcenia, tak aby brak pełnej znajomości języka polskiego wśród przyjętych studentów nie wpłynął negatywnie na jakość kształcenia. W ramach wizytowanego kierunku nie są prowadzone dodatkowe zajęcia z języka polskiego. Warto również podkreślić, iż wsparcie kierowane przez Biuro Karier dotyczy nie tylko studentów przyjeżdżających z za granicy. Oprócz działań adresowanych do tej grupy interesariuszy wewnętrznych prowadzi się szereg działań wspierających wszystkich studentów w wejściu na rynek pracy.

Podkreślić należy, iż wsparcie studentów w wejściu na rynek pracy jest dla nich jednym z najistotniejszych aspektów procesu kształcenia. Podczas spotkania z ZO PKA obecni byli studenci pierwszego i drugiego roku, dla których główną motywacją wyboru studiów jest chęć znalezienia pracy związanej z ukończonym lub jeszcze studiowanym kierunkiem studiów. Sprzyja temu otoczenie społeczno – gospodarcze, w opinii studentów rynek pracy w regionie wymaga specjalistów związanych z turystyką i rekreacją. Akademickie Biuro Karier świadczy usługi doradcze w zakresie szeroko pojętego przygotowania do funkcjonowania na rynku pracy, prezentuje ponadto aktualne oferty pracy i praktyk. Studenci korzystają z prezentowanych im możliwości. Warto podkreślić, iż część z nich pracuje już zawodowo. Pozytywnym aspektem jest umożliwienie studentom zaliczenia podejmowanej pracy zawodowej na poczet odbywanych w ramach uczelni praktyk. Wyznaczony opiekun praktyk weryfikuje zbieżność zakresu obowiązków z określonymi efektami kształcenia. Studenci ponadto wskazali na pozytywny wpływ odbywanych praktyk zawodowych kierowanych przez uczelnię, która przygotowuje listę instytucji współpracujących w tym zakresie.

Niejednokrotnie studenci kontynuują po praktykach swoją pracę w danym przedsiębiorstwie, rozpoczynając już tam pracę zawodową.

Nauczyciele akademicy zawsze są dostępni podczas konsultacji. Odbywają się one w terminach dostosowanych do planu zajęć studentów. Studenci wizytowanego kierunku rzadko korzystają z możliwości kontaktu z nauczycielami akademickimi za pośrednictwem poczty elektronicznej, większość spraw zgłaszana jest bezpośrednio podczas zajęć albo dyżurów.

System rozpatrywania próśb i zażaleń w opinii studentów działa sprawnie, jednakże nie jest zbieżny z zasadami przyjętymi w ramach uczelni. Zgodnie z odpowiednim zarządzeniem Rektora, a także deklaracjami władz jednostki w ramach instytucji funkcjonuje instytucja opiekuna roku. Do jego zadań należy m.in. uczestniczenie w egzaminach i zaliczeniach komisyjnych, przekazywanie studentom podstawowych informacji na temat organizacji studiów, regulaminu studiów i przepisów obowiązujących w uczelni oraz struktury i funkcjonowania Uczelni oraz informowanie studentów o sprawach bieżących. Ponadto zgodnie z deklaracjami władz jednostki opiekun roku wspiera studentów m.in. w procesie aklimatyzacji w środowisku akademickim; zachęca studentów do aktywnego udziału w życiu Uczelni (działalność w kołach naukowych, samorządzie studenckim, organizacjach studenckich). Warto podkreślić, iż spośród osób obecnych na spotkaniu z ZO PKA żaden ze studentów nie wskazał na znajomość tożsamości swojego opiekuna roku. Podano przy tym inne, w opinii studentów sprawnie funkcjonujące rozwiązanie jakim są bezpośrednio konsultacje z Dziekanem Wydziału. Warto z perspektywy jednostki rozważyć czy instytucja opiekuna roku w związku z tak niewielką liczbą studentów jest potrzebna dla wizytowanego kierunku studiów, a jeśli tak, to skutecznie zorganizować jego działania w praktyce.

Studenci mogą zgłaszać swoje postulaty poprzez działający samorząd studencki, robią to jednak sporadycznie, preferując rozwiązanie opisane powyżej. Podczas wizytacji odbyło się spotkanie z przedstawicielami samorządu, którzy otrzymują wsparcie organizacyjne ze strony jednostki. Studenci pozytywnie oceniają otwartość władz dziekańskich na sprawy, wnioski i postulaty formułowane przez nich. Samorząd studencki zajmuje się w dużej mierze organizacją życia kulturalnego studentów oraz akcji charytatywnych, w mniejszym stopniu włączając się w proces zapewniania jakości kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku nie działają w kołach naukowych. Jednostka informowała studentów o ich możliwościach w tym zakresie, deklarując przy tym wsparcie merytoryczne i finansowe, jednakże dla kierunku turystyka i rekreacja nie okazało się to skuteczne.

Pomoce naukowe niezbędne do uzyskania odpowiednich efektów kształcenia są w opinii studentów przydatne. Jakość materiałów dydaktycznych jest oceniana pozytywnie. Nauczyciele akademicy czasem wysyłają materiały na swoje zajęcia za pośrednictwem poczty elektronicznej do wszystkich studentów uczestniczących w kursach, innym razem wskazując na materiały z którymi należy się zapoznać po zajęciach. Warto podkreślić, że pewnym utrudnieniem z tym związanym jest brak dobrze wyposażonej biblioteki, co utrudnia zapoznawanie się z wymaganą literaturą.

Innym aspektem wsparcia studentów jest proponowanie ich udziału w programach wymiany międzynarodowej. Studenci są informowani o swoich możliwościach w tych zakresie. Studenci nie decydują się na udział w programie ze względu na barierę językową, podejmowaną pracę zawodową lub aspekt finansowy. Innym istotnym czynnikiem jest fakt, że dla studentów przyjeżdżających z Ukrainy dalszy wyjazd, nawet w ramach programu wymiany jest w ich opinii bezcelowy.

Aspektem wymagającym doskonalenia jest przygotowanie harmonogramu zajęć dla studentów trybu niestacjonarnego. Terminy zjazdów ogłoszone na początku semestru są zmieniane w trakcie trwania roku akademickiego. Zdarzają się sytuacje w których studenci otrzymują informację o organizacji, bądź odwołaniu zjazdu na dzień lub dwa przed jego planowanym terminem. Dla studentów trybu niestacjonarnego jest to trudna okoliczność, w

związku z podejmowaną przez nich pracą zawodową. Warto jednak przy tym podkreślić, iż organizacja zajęć w ramach zjazdów jest prawidłowa, nie ma w planie tzw. okienek pomiędzy zajęciami.

Jednostka zdefiniowała zasady, według których powinna wspierać proces kształcenia studentów z niepełnosprawnościami. Z perspektywy studentów działania podejmowane w tym zakresie należy ocenić pozytywnie. Oprócz dostosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów przydzielono dwóch pracowników uczelni, działających w różnych aspektach z tym związanych. Jedną z tych osób jest odpowiedzialna za wsparcie w przygotowywaniu i złożeniu wniosku o stypendium dla osób z niepełnosprawnościami, którego przydzielanie określa Ustawa Prawo o Szkolnictwie Wyższym. Druga osoba jest pracownikiem administracyjnym monitorującym inne potrzeby w tym zakresie. Na wizytowanym kierunku studiuje trzy osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość realizacji indywidualnej ścieżki kształcenia. Jest to możliwe dzięki korzystaniu przez studenta z indywidualnego trybu kształcenia, dostosowanego do jego zainteresowań naukowych, bądź wynikającej z sytuacji życiowej.

Studenci co do zasady pozytywnie oceniają jakość obsługi administracyjnej. W tym zakresie swoją rolę spełnia Biuro Obsługi Studenta, ściśle współpracujące z kadra dydaktyczną. Pracownicy są przygotowani merytorycznie do pełnienia swoich funkcji. Godziny otwarcia Dziekanatów są dogodnie dla studentów. Aspektem wartym doskonalenia na jaki studenci wskazali w tym zakresie jest szybkość załatwiania spraw. Ponadto wskazywano na przypadki sprzeczności informacji, które podają pracownicy administracyjni w sprawach związanych z procesem kształcenia.

8.2. Monitorowanie wspierania i doskonalenia systemu opieki oraz kadry kształcącej studentów opiera się na ankietyzacji oraz nieformalnych rozwiązaniach w tym zakresie. Ankietyzacja nie jest jednak dokonywana kompleksowo. Studenci pierwszego i drugiego roku studiów podczas spotkania z ZO PKA przyznali, iż wypełnili do tej pory tylko jedną ankietę oceny zajęć dydaktycznych, z przedmiotu historia architektury i sztuki. Pozostałe zajęcia nie zostały przez nich ocenione. Ponadto studenci wypełniali ankiety oceny pracowników administracyjnych. Studentom nie są znane wnioski z przeprowadzonych badań. Jednostka zadeklarowała działania naprawcze w tym zakresie.

Jednym z działań doskonalących monitorowanie w tym aspekcie ma być nowy formularz ankiety, który jednostka zaproponuje studentom w najbliższym czasie. Badanie ma dotyczyć oceny całości procesu kształcenia oraz infrastruktury uczelni. Ankieta zostanie opublikowana na stronie uczelni, a każdy ze studentów będzie miał możliwość jej wypełnienia. Warto zadbać odpowiednio o promocję akcji, tak aby informacja o niej dotarła możliwie do wszystkich studentów. Ponadto istotną z perspektywy studentów będzie analiza wyników oraz ich późniejsze opublikowanie wraz z przyjętymi wnioskami.

Informacje o formach opieki nad studentami mogą oni uzyskać za pośrednictwem strony internetowej jednostki, portalów społecznościowych gdzie Wydział aktywnie informuje o swoich działaniach, a także w tradycyjny sposób, podczas spotkań z władzami jednostki, poprzez akcje informacyjne, oraz w Dziekanatach.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki i wsparcia można określić jako zadowalający z perspektywy studentów, odnoszący się do większości istotnych aspektów. Działalność jednostki w tym zakresie uwzględnia pojawiające się potrzeby, jest również dostępny dla każdego ze studentów.

Podczas wizytacji ZO PKA zdefiniował mocne strony systemu wsparcia i opieki studentów, do których można zaliczyć m.in. wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy czy opiekę nad studentami z niepełnosprawnościami. Ponadto pozytywnie należy ocenić sprawnie funkcjonujący system skarg, próśb i zażaleń, jednakże warto podkreślić, iż w praktyce nie działa przyjęta w ramach Uczelni instytucja opiekuna roku. Pozytywnie można ocenić wsparcie ze strony wykładowców podczas konsultacji. Aspektem zdecydowanie wymagającym doskonalenia jest sprawa zmian w terminach zjazdów studentów trybu niestacjonarnego. Wprowadzane modyfikacje, nawet dzień przed terminem zjazdu utrudniają podejmowanie przez studentów pracy zawodowej. Warto podkreślić, iż studenci wizytowanego kierunku nie wykazują się zaangażowaniem wykraczającym poza aspekty związane bezpośrednio z ich tokiem studiów. Wpływa to na brak chęci do działania w samorządzie studenckim oraz kołach naukowych. Warto jednak w związku z posiadaniem przez uczelnie sprawnie działających jednostek odpowiedzialnych za komunikację, rozważyć promocję działalności w organizacjach studenckich i naukowych. Znaczącego udoskonalenia wymaga proces ewaluacji systemu wsparcia i motywowania studentów, w tym oceny zajęć dydaktycznych.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

- Wcześniejsze informowanie studentów o zmianach w terminach zjazdów studentów niestacjonarnych.
- Popularyzacja działań samorządu studentów oraz kół naukowych.
- Zapewnienie studentom realnego wsparcia ze strony opiekuna roku lub rezygnacja z tej instytucji dla wizytowanego kierunku studiów.
- Przeprowadzenie ankietyzacji dla każdego z przedmiotów, opracowanie jej wyników i zaprezentowanie wniosków studentom.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Ustabilizowanie minimum kadrowego	Zarzut z wizytacji PKA z roku akademickiego 2011/12 powtarza się. Minimum kadrowe na kierunku „turystyka i rekreacja” w dalszym ciągu jest przypadkowe, oparte na pracownikach z innych uczelni
Dalsze doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	Założenia wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia nie są w pełni realizowane. Nie powołano wszystkich zespołów stanowiących elementy struktury systemu. Nie wszystkie grupy interesariuszy

	są aktywnie włączone w przeglądy planów i programów studiów (mała aktywność studentów w tej płaszczyźnie). Przyjęto wzór protokołu z wizytacji, jednak poprawy wymaga tryb i sposób przeprowadzania hospitacji. Brak podsumowania po dokonaniu hospitacji.
--	--

Przewodniczący Zespołu oceniającego:

Prof. dr. hab. Janusz Iskra